

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cercet. de inst. în Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

A NEMZETKISEBBSÉGI KÉRDÉS

A nemzetkisebbségi kérdés az állampolitikai vonalvezetésének igen fontos problémája mind ott, ahol nemzetkisebbségek élnek. Európában minden államában tekintélyes számban vannak egységesen elhelyezkedett nagyobb tömbökben, vagy kisebb szórványokban olyan népcsoportok, melyek nem tartoznak az államalkotó nemzethez és így a nemzetkisebbségi ügy mikénti rendezése elsősorú európai politikai kérdés. Elsősorban nem területi, hanem politikai kérdés, mert hiszen igen düstermésű fantáziával sem képzelhető el például, hogy a volganeti németek a harmadik birodalomhoz, vagy a Németországban élő, úgynevezett lausitzai szerbek Jugoszláviához csatlakozhassanak. Területileg megoldható csak ott, ahol az anyaországgal közvetlen szomszédságban zárt egységben élnek, mint annak idején az ausztriai németek. Mint politikai kérdéshez, politikai módszerekkel kell hozzányúlni. Ez történt annak idején a békeokmányok megszerkesztése után, mikor a nemzetkisebbségek védelmére a párisi egyezményben a nagyhatalmak garanciája alá helyezték és az ellenőrzés gyakorlásával a Népszövetséget bízták meg. A Népszövetség azonban nem teljesítette a működéshez fűzött várakozásokat, a kisebbségi sorsban élő népcsoportok irányában sem és ma már egykori legjelkésebb hívei közül sem gondol senki komolyan arra, hogy Genfől várja a kérdés kielégítő megoldását.

Az ügy napirenden van és napirenden tartják nemcsak az érdekelt nemzetkisebbségek maguk az általuk igénybevehető korlátok között, hanem az államok legilletékesebb tényezői is. Romániában a legutóbbi időben Öfelsége a parlament megnyitó trónbeszédében utalt a kérdés nagy hoderejére, amikor kijelentette, hogy „a kormány az államszeme és a nyugalom megerősítése érdekében különös megértéssel vizsgálja meg az együttlévő népi kisebbségek szükségleteit és különleges törvények bizottságai ezen kisebbségek gazdasági, kulturális és szellemi fejlődését”. Királyi ígéret és egyben utasítás is a parlament számára a trónbeszédnek az a része, mikor Öfelsége kinyilatkoztatta, hogy a nemzetkisebbségek „érdekeit a legteljesebb mértékben tiszteletben tartjuk és gyakorlati intézkedések vannak folyamatban, hogy ezeket a szükségleteket a legteljesebb összintéssel biztosíthassa a kormány”.

Ezek a királyi szavak mélyeséges visszhangra találtak a parlament tagjai között is, aminek bizonyossága a válaszfelirat. Ez megállapítja, hogy az állam a törvényes keretek között biztosítja az etnikai kisebbségek fejlődését, gazdasági és kulturális téren”. Leszámol egyben azokkal az üres vádaskodásokkal is, amelyek oly hosszú éveken át megmérgezték a nyugodt fejlődés légkörét, amikor leszögezi, hogy a nemzetkisebbségek „a kölcsönös megértés jegyében több ízben kifejezést adtak Öfelsége kormánya iránti teljes bizalmuknak és az ország iránti teljes hűségünknek”. A lojalitásnak a tényeken alapuló és legilletékesebb helyről származó elismerése a válaszfeliratnak ez a része, melynek gyakorlati követelménye bizonyára megnyugtatólag hatott az országban élő nemzetkisebbségekre is.

A nemzetkisebbségi kérdés igazságos megoldásának szükségességét hangoztatta Gafencu külügyminiszter is a parlament első ülésén mondván beszédében, amikor kijelentette, hogy „a statutum nem egyszerű formula, hanem magában foglalja azon szöveget, amelyet, hogy igazságot adjunk az ország valamennyi lakosának. A statutum érvényre juttatása nemcsak politikai és szociális elkötelezettséget jelent, hanem elsősorban emberi kötelezettséget. Ezeket a kötelezettségeket — mondotta a külügyminiszter

— csakis az igazság és az emberiség elvei alapján teljesíthetjük és nem egy idegen állam ellenőrzése, vagy beleegyezése révén, amely államra a kisebbségi kérdés helyes megoldása nem bír olyan nagy jelentőséggel, mint a mi országunkra”. Gafencu külügyminiszternek ezen programatikusan kijelentései a kormány elkötelezettségét jelentik a nemzetkisebbségi ügyek igazságos elbírálására és elvi általános megoldására és azon túlmenően visszautasítását jelenti a nagyhatalmi ellenőrzésének is, amelyet a párisi egyezmény kölcsönösségi alapon tett lehetővé és kötelezővé. A kisebbségi kérdés nagy állampolitikai jelentőségét domborítja ki az a szerény mellékmondat, amely szerint „a kérdés helyes megoldása más államra nem bír olyan nagy horderővel, mint a mi országunkra”. Ezzel az ügy végleg belpolitikai síkra terelődött, ami a szuverenitás kihangsúlyozása mellett egyben kötelezettségvállalást is von maga után. Ezt a kötelezettséget és ennek teljesítését a kormány innenévesen vállalta.

Vaida-Voevod Alexandru dr. volt miniszterelnök és királyi tanácsos, a kamara elnöke sem mulasztotta el a nemzetkisebbségi kérdés megoldásának fontosságára felhívni a figyelmet, amikor a gyulafehérvári határozatok szellemét idézte. Titeanu sajtó- és propagandaügyi miniszter a bolgárok által lakott Dobrudzsai Silistrában szintén beszélt a nemzetkisebbségi problémáról és a kérdést másik oldalról világította meg. Kijelentette, hogy „a valóságban nagyon sokat beszélnek a Romániában élő nemzetkisebbségekről, de nagyon kevés szó esik az ország határain kívül élő románokról”. Az érem másik oldalát világítja meg Titeanunak ez a kijelentése, mely ellentétben állónak látszik lenni a külügyminiszteri megállapítással, hogy a nemzetkisebbségi ügy rendezése minden más állam beavatkozásától függetlenül történjék. Az ellentét azonban csak látszólagos, mert Titeanu kijelentése nem bírálat, nem más álláspont hangoztatása, hanem felhívás arra, hogy nemcsak Romániában élnek nemrománok, nemzetkisebbségi helyzetben, hanem románok is vannak nemzetkisebbségi sorsba más államokban, az anyaország határain kívül. Felhívás, hogy ezek sorsa is érdekli a románságot a vérségi kapocs alapján és nem mindegy az itteni románságnak,

hogy a határontúli románok milyen sorsban élnek.

Az érem másik oldala, melyre a sajtóügyi miniszter éles fényvel villágított rá. A felszólítás talán nem is annyira, vagy nemcsak a romániai románságnak szólott, hanem a külföldön élő románok címére is hangozott. Jelenti azt, hogy a román állam határai között élő román nemzet természetes érdeklődéssel viseltetik az anyaországon kívül élő románok sorsa iránt és nem mindegy neki, hogy nemzeti, népi, kulturális, egyházi és gazdasági téren megnyilvánuló jogos igényeik kielégítést találjanak-e, vagy sem? Nem kíván az állam hivatalos hatalmával beleszólni sorsuk intézésébe, de a jog és — amint a külügyminiszter hangoztatta — az emberiség nevében elvárja, hogy ezek a jogos igények kielégítést találjanak. Ezen gondolatmenet alapján el kell jutni arra a következtetésre is, hogy ilyen körülmények között az anyaországon kívül élő románság, tehát ne várjon mindent az óhazájától, mert ez a természetes rokonszenvon kívül egyelőre mást nem nyújthat, igyekezzék azonban a saját maga hatáskörében, a rendelkezésére álló eszközök igénybevételével azon állami főhatalom, melynek uralma alatt él, figyelmét felhívni kívánásaira és azoknak jogosságát mindaddig hangoztatni, míg teljesedésbe mennek.

És ha ez a figyelmeltetés szól a nemzetkisebbségi románságnak, szól a belföldi közvéleménynek is. Ha az állam hivatalosan nem kíván foglalkozni a kérdéssel, foglalkozzék vele a sajtó és a különféle egyesületek, tartsák felcsin az ügyet és adjanak hangot a kisebbségi sorsban élő nemzettestvérek panaszainak, ha vannak ilyenek, kívánásainak, ha ezek csak a remény sugaraiiban csilloghatnak, de meg nem valósultak, foglalkozzanak a kérdéssel elméleti és gyakorlati vonatkozásban, mutassanak rá, hogy mindenütt vannak nemzetkisebbségek és ami az egyiknek fáj, az a másiknak is és a fájdalomnak, vagy megalégedettségnek ez a kölcsönössége, akarva nem akarva, kiháttal van a vendéglátó nemzetek közötti viszonyra is.

Ezt olvassuk ki Titeanu miniszter beszédéből, amely rátápi a kérdésnek arra az oldalára, melyet a hivatalos parlamenti szónoklatok nem érintettek. Van nemzetkisebbségi kérdés nálunk is, másutt is és ennek megoldásában nemcsak az érdekelt államoknak kell részt vállalni, hanem minden nemzetkisebbségnek magának is. Tanulság Titeanu beszéde a Románián kívülről románságnak, de tanulság lehet minden más nemzetkisebbségnek is. (v. e.)

Calinescu miniszterelnök betérjesztette a buzaértékesítésről szóló új törvényjavaslatot

Bucurestiből jelentik: A kamara szombati ülését délelőtt fél 11 órakor Vaida Voevod elnök nyitotta meg. A kormány tagjai közül Calinescu miniszterelnök, Iamandi, Zigre, Cornateanu és Magureanu miniszterek voltak jelen, Calinescu miniszterelnök a szónoki emelvényre lépve letette a Ház asztalára

a buzaértékesítésről szóló új törvényjavaslatot, amit a képviselők lelkes tapsal fogadtak. Ezután Cernea Andrei az élelmiszerkereskedők céhe nevében emelkedett szólásra és beszédében összehasonlította a jelenlegi állapotokat a múltbeliakkal, majd pedig kijelentette, hogy a javaslatot megszavazza. Simion a kereskedők nevében kérte

az adókövetési rendszer megváltoztatását és a tavak igazságosabb elosztását.

Javasolta, hogy hitelintézetet létesítsenek a kereskedők számára és román ügynököseket állítsanak fel a nagy európai központokban, hogy a kivitel fokozható legyen. Jung német képviselő a német kisebbség nevében hódolatát fejezte ki a királyi üze-

net iránt, amely bejelenti a nemzeti újjászülést hajnalát. Dicsőítette Öfelsége II. Carol királyt, aki új utat mutatott az országnak.

A németek készen állanak — folytatta a képviselő — hogy együttműködjenek az ország jobb jövője érdekében.

A német kisebbségi képviselő akarnak lenni a népek közötti megértés útját és a román állammal szembeni kötelezettségeiket a legteljesebb mértékben teljesíteni fogják. Készen állunk arra — mondotta a képviselő, — hogy Öfelsége, a király által kijelölt úton együtt haladjunk a románsággal a közös hazai felemelése érdekében. Candea Romulus professzor a suceavai tartomány nevében hódolatát fejezi ki az uralkodó iránt, aki a régóta óhajtott alkotmányreformot megadta az országnak. Románia tradicionális monarchia lett éppen úgy, mint a múltban volt. A gazdasági kérdésekhez hozzájárulva kérte, hogy hozzájáruljanak az ipari és mezőgazdasági termékek árait és a szabad kereskedelem útján járuljanak hozzá az élet ocsóbbátételéhez.

A francia török szerződés a német és olasz sajtó támadásának pergőtüzében

Megváltozik a Földközi-tenger hatalmi egyensúlya. Franciaország és Törökország minden erejükkel kölcsönösen támogatják egymást

Ankarából jelentik: Seidam török miniszterelnök szombaton bejelentette a parlamentben

a francia-török egyezmény megkötését.

A parlamenti ülésen megjelent a francia, angol és szovjet nagykövet és a balkán államok több diplomatája. Miután a miniszterelnök közölte a megtörtént diplomáciai aktus tényét, kijelentette, hogy a Franciaországgal való tárgyalások már hosszabb ideje folytak és az egyezmény aláírása azért később, mert több kisebb jelentőségű kérdést kellett még tisztázni. Kijelentette továbbá, hogy

az egyezménynek nagyjelentőségű kihatása lesz a Földközi tenger hatalmi egyensúlyára és a balkáni államok helyzetére.

Az egyezmény megkötésével elhárult az utolsó akadály is annak, hogy Törökország és Franciaország mint jó barátok éljenek egymás mellett.

— Mostantól kezdve a legbarátságosabb érzelmei fűzi össze Törökországot Franciaországgal, mert érdekeik közösek és ehhez az országhoz különben is régi érzelmi szálak fűznek bennünket. Törökország és Franciaország a béke hűsége törzsi a Földközi tenger két ellentétes részén. Az ideálisan és hősies török nemzet hadseregével és a francia hadsereggel, amelynek hősi múltja történelmi tény, ugyanazt a célt fogja szolgálni és egymást támogatva áthághatatlan gátat emelnek a támadó elé. A francia-török egység nagy nyeresége a világ békéjének.

A miniszterelnök ezután felolvasta az aláírt nyilatkozatot és megállapította, hogy a Balkán szövetség megerősödve került ki az utóbbi időkben a lefolytatott tárgyalások után. Ez az intézmény szintén a béke szolgálatában áll.

BARÁTSÁGOS FEJEZET...

Miközben a francia fővárosban aláírták a francia-török kölcsönös segélynyújtási egyezményt, Ankarában a francia nagykövét és Saracioglu török külügyminiszter

aláírták az alexandrettei szandzsák átadásáról szóló egyezményt.

A francia lapok nagy általánosságban figyelemreméltónak tartják azt a körülményt, hogy az egyezménynek Szíria és Libanon népszövetségi mandátumára vonatkozó része arra enged következtetni, hogy a szandzsák átadása ellenében

mind a két országrész a jövőben elszakíthatatlan részévé válik Franciaországnak.

A Jour című lap arról ír, hogy a nyugati hatalmak balkánpolitikájának hatalmas támaszpontját képezi a francia-török megállapodás. Az Oeuvre sajnálkozással állapítja meg az alexandrettei szandzsák elszakadását, de bizik abban, hogy Franciaország ezért megfelelő hatalmi kárpótlást kap. A Figaro ezeket írja: Zárjuk le véglegesen az alexandrettei szandzsák ügyét és nyissuk meg az új barátságos fejezetet a két nemzet történetében.

A török lapok ugyancsak kimerítően foglalkoznak a nagyjelentőségű eseménnyel. Általában a többi lapok megállapítják, hogy sem az angol-török, sem a francia-török szerződések lényegében nem érintik a Balkán szövetséghez csatlakozott államok érdekeit. Ezt különben Refik Seidam török miniszterelnök a parlament előtt elmondott beszédében is hangsúlyozta.

A BALKÁN BIZTONSÁGÁNAK MEGÓVÁSA

Párisból jelentik: A francia-török egyezmény aláírása alkalmával, Bonnet külügyminiszter az alanti tartalmú nyilatkozatot látta el kézjegyével:

Franciaországban nem áll szándékában, hogy lemondjon harmadik hatalom javára arról a megbízásról, amelyet Szíria és Libanon felett kapott.

A francia-török egyezmény értelmében a szandzsák területén élő nem török állampolgároknak jogukban áll hat hónapon belül, a szíriai, vagy libanoni állampolgárságot optálni.

A francia-török egyezmény aláírása után, Bonnet külügyminiszter beszédet mondott, amelyben többek között kijelentette, hogy a francia-török szövetségi egyezmény szövege azonos a májusi angol-török nyilatkozattal. Az egyezmény célja, hogy teljesen párhuzamba hozza az angol-francia politikát. Az egyezmény lényege:

1. Franciaország és Törökország kölcsön-

sen minden erejükkel támogatják egymást, olyan támadás esetén, amely a Földközi tenger környékén háborút idézne elő.

2. A megállapodást végleges egyezményben fektetik le, amelynek célja a Balkán biztonságának megóvása lesz. Ez az egyezmény két lényeges pontja — mondotta a külügyminiszter és kiemelte, hogy a megállapodás nem irányul egyetlen nemzet ellen sem.

AZ OLASZ SAJTÓ HEVESEN TÁMADJA FRANCIAORSZÁGOT

A német, olasz sajtó is élénken reflektál a legutóbbi diplomáciai eseményre. A Völkische Beobachter megállapítja, hogy az alexandrettei szandzsák visszaadásával a nyugati hatalmak példáját szolgáltatták a háború befejezésével megszerzett területek visszaszámraztatásának. Ezzel szemben a demokráta hatalmak

mereven elzárkóznak a volt német gyarmatok visszaszámraztatásától.

Az egyezmény különben a lap szerint élénk ellentétben áll a hűsvétkor aláírt angol-olasz egyezményvel és ezt a tény

a német lap szerződésszegésnek tekintti.

A Stefani ügynökség által kiadott sajtóvélemény szerint a nyugati hatalmaknak ezzel a szerződéssel nem sikerült kiépíteni a bekerítés utolsó láncszemét.

A Giornale D'Italia legutóbbi számának vezércikke támadja Franciaországot a francia-török szerződés aláírása alkalmából. Franciaország nyíltan büncselekményt követett el a Népszövetségtől ka-

Angliát a távolkeleti események erőlyesen fellépésre készítették

A japán haditengerészet vezetői beleegyeztek abba, hogy angol hajók szabadon befuthassanak Swatau kikötőjébe

A japán haditengerészet vezetői beleegyeztek abba, hogy szombaton déltől kezdődően a angol hajók befussanak a swataui kikötőbe. Ennek a lépésnek nagy kihatása van Hong-Kong élelmezésének lehetőségére, mert Hong-Kongot eddig Swatauól élelmezték.

A nagyjelentőségű esemény előzményeképpen Halifax lord angol külügyminiszter magához kérte a londoni japán nagykövetet és erőlyesen kijelentette, hogy amennyiben Japán nem vet véget a Tiencsinben folyó anomáliáknak, úgy az angol birodalmi kormány könyörtelenül megteszi az ellenintézkedéseket. Halifax lord és a londoni japán nagykövet tárgyalása több mint félórát tartott. Ezután a nagykövet értesítette a történetekről kormányát.

Anglia kénytelen lesz retorziókhöz nyulni

A Daily Telegraph úgy tudja, hogy Halifax lord külügyminiszter a londoni japán nagykövettől felvilágosításokat kért Japán magatartására vonatkozóan és ugyanakkor tudomására hozta a nagykövetnek, hogy Anglia továbbra is kitart a tiencsini helyzet békés rendezéséhez, hogy ezáltal a súlyosabb következményeket elkerülhessék. A japán nagykövet ígéretet tett arra, hogy az angol kormány közléseit és a külügyminiszter megjegyzéseit Tokióba továbbítja.

A Times foglalkozva a távolkeleti helyzettel, emlékeztet arra, hogy számos japán gyarmat brit területen fekszik, különösen Singaporeban. A lap ezután így folytatja: Természetesen az angol hatóságok nem kívánják olyan bánásmódban részesíteni az itt élő japánokat, mint amilyenben a japánok Tiencsinben részesítik az angolokat. Ha azonban a japán kormány nem óhajtja megérteni a diplomácia nyelvét, úgy kénytelenek leszünk olyan módszerhez folyamodni, amelyet ők is megértenek.

AMERIKA ÁLLÁSPONTJA MEGVÁLTOZOTT

A tiencsini kínai polgármester két egyforma szövegű átiratot küldött az angol és francia konzulnak a pekingi ideiglenes kormány nevében. Közölte velük, hogy ha az angol és francia hatóságok nem fogadják el a pekingi kormány valamennyi feltételét, úgy be fog következni a helyzet teljes megváltoztatása.

Amerika magatartása Japánnal szemben az utóbbi napokban erőlyesebbé vált. Diplomáciai körökből származó értesülés szerint az Egyesült Államok kormánya közölte Tokióval, hogy

GRAND HOTEL

LAFAYETTE-ben lakjon Bucurestiben
Központi tekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos
Calea Victoriei No. 11. - Telefon 3-3410.

pott megbízatása ellen, amikor az új francia-török szerződés aláírásával hozzájárult ahhoz, hogy az alexandrettei szandzsák területét Törökországhoz csatolják. Ez a gesztus újabb bizonyítéka annak a francia politikának, amely tulteszi magát a népszövetségi mandátummal járó kötelezettségeken és Szíriát, valamint Albanont is úgy tekinti, mint francia fennhatóság alatt álló területet, amely felett szabadon rendelkezhetik, noha e két állam fölötti mandátumot is a Népszövetségtől kapta.

MEGSEMISÜLT A FÖLDKÖZI-TENGER STATUS QUO-JA

A Völkische Beobachter a francia-török egyezmény aláírása után a következőket állapítja meg:

1. A szandzsák arabok által lakott területének átengedésével a nyugati nagyhatalmak a világháború befejezése óta elsősorban juttattal vissza elvett területet régi tulajdonosának. Mégis ezer kifogást használnak fel, hogy megakadályozzák a német gyarmatok visszaadását.

2. A mandatárius szabályok flagrans megsértését követte el Franciaország és Anglia, amikor olyan terület felett rendelkeztek, amelynek nem az ő tulajdonukat képezte és amelynek kezelése mandátum formájában rájuk volt bízva.

3. A Földközi-tenger keleti status quojának ünnepélyes biztosítása, amelyet az Olaszországgal kötött egyezményben lefektettek, ténylegesen megsemmisültek. A demokrátaik ezen manőverével ismételen megsértették egy szerződést ami természetesen nagy befolyással lesz Olaszországnak a földközitengeri hatalmakkal való viszonyára is.

Angliát a távolkeleti események erőlyesen fellépésre készítették

A japán haditengerészet vezetői beleegyeztek abba, hogy angol hajók szabadon befuthassanak Swatau kikötőjébe

A japán haditengerészet vezetői beleegyeztek abba, hogy szombaton déltől kezdődően a angol hajók befussanak a swataui kikötőbe. Ennek a lépésnek nagy kihatása van Hong-Kong élelmezésének lehetőségére, mert Hong-Kongot eddig Swatauól élelmezték.

A nagyjelentőségű esemény előzményeképpen Halifax lord angol külügyminiszter magához kérte a londoni japán nagykövetet és erőlyesen kijelentette, hogy amennyiben Japán nem vet véget a Tiencsinben folyó anomáliáknak, úgy az angol birodalmi kormány könyörtelenül megteszi az ellenintézkedéseket. Halifax lord és a londoni japán nagykövet tárgyalása több mint félórát tartott. Ezután a nagykövet értesítette a történetekről kormányát.

Anglia kénytelen lesz retorziókhöz nyulni

A Daily Telegraph úgy tudja, hogy Halifax lord külügyminiszter a londoni japán nagykövettől felvilágosításokat kért Japán magatartására vonatkozóan és ugyanakkor tudomására hozta a nagykövetnek, hogy Anglia továbbra is kitart a tiencsini helyzet békés rendezéséhez, hogy ezáltal a súlyosabb következményeket elkerülhessék. A japán nagykövet ígéretet tett arra, hogy az angol kormány közléseit és a külügyminiszter megjegyzéseit Tokióba továbbítja.

A Times foglalkozva a távolkeleti helyzettel, emlékeztet arra, hogy számos japán gyarmat brit területen fekszik, különösen Singaporeban. A lap ezután így folytatja: Természetesen az angol hatóságok nem kívánják olyan bánásmódban részesíteni az itt élő japánokat, mint amilyenben a japánok Tiencsinben részesítik az angolokat. Ha azonban a japán kormány nem óhajtja megérteni a diplomácia nyelvét, úgy kénytelenek leszünk olyan módszerhez folyamodni, amelyet ők is megértenek.

AMERIKA ÁLLÁSPONTJA MEGVÁLTOZOTT

A tiencsini kínai polgármester két egyforma szövegű átiratot küldött az angol és francia konzulnak a pekingi ideiglenes kormány nevében. Közölte velük, hogy ha az angol és francia hatóságok nem fogadják el a pekingi kormány valamennyi feltételét, úgy be fog következni a helyzet teljes megváltoztatása.

Amerika magatartása Japánnal szemben az utóbbi napokban erőlyesebbé vált. Diplomáciai körökből származó értesülés szerint az Egyesült Államok kormánya közölte Tokióval, hogy

utasítást adott Yarnell tengernagynak, ne tűlje az amerikai állampolgárok jogainak bármel megsértését Kínában, még ha a helyzet súlyosbodástól is lehetne tartani. Eddig a külügyminisztérium azt a látszatot akarta kelteni, hogy a keletázsiai helyzet nem különbözik a multba bekövetkezett hasonló helyzetektől és igyekezett csillapítani a közvéleményt.

Az alsóház pénteki ülésén Chamberlain tiencsini helyzetről beszámolva kijelentett hogy minden intézkedés megtörtént a koncessziós területen uralkodó élelmiszerhiány megszüntetésére. Más részt — mondotta a miniszterelnök — bizonyosra vehető, hogy Halifax lord és a japán nagykövet közötti találkozáson, a külügyminiszter pontosan körülvalozza Nagybrtanniának azt az álláspontját, hogy ezek az új zultusok tirthetetlenek. Arra a kérdésre, hogy azonnali megtörli intézkedéseket foganatosanak-e, Chamberlain úgy nyilatkozott, hogy helyzet még nem érett meg az ilyen intézkedés foganatosítására.

A KINAIK GYŐZELMET JELENTENEK

Swatau külvárosában még mindig vérharok folynak, mert a kínaiak erőlyesen ellenállnak. A kínai csapatok Swatauól 10 kilométernyire északra visszaszorították a japánokat.

Kínai forrásból származó értesülések szerint a kínai szabadcsapatok tizenkét óráig küzdtek a japán csapatokkal visszavonulásra kényszerítették.

Ugye bizhatunk?

Az ajtó előtt állok, de nem merek kopogtatni, még elfog a szegény és a kétségbeesés. A kolduslást magánis a bukovinai Józseffalván „piszkos bűn”-nek nevezik és ezt itt soha senki sem gyakorolta. Kétségtelen is az a falu, amelyikről az újságok azt írják, hogy áldozócsüörtökön „koldusbotro” jutott: ez az a falu. Lélek szerint a leggazdagabb volt a világon. A szíve, a hűsége: csupa arany. Gazdag volt a kincsese, a varrottas-ládája. Gazdag volt és ki nem ürült a szíve meg a bölcsője. Józseffalván maga egy óriási szent bölcső. A többi négy bukovinai testvér-faluvál együtt eddig már 14 új gyermek megszületett a bölcsőből: a hűsége és a bölcsője, Vice, Mezőszegény, Csernakegy, Igazfalva, Boldogfalva, Ludas, a fuogoszlás, Székelykeve stb.

Drága Testvér! Ha előjönél mihozzánk, megéget a bölcső: meghasadna a szíved. Aki eljött, mind azt mondja, hogy még halványan lehet elképzelni leírás után, hogy milyen ez az ország pusztja a valóságban. Aki le akarja fényképezni, az sorra rontja a lemezeit, nem tudja lefotózni. Talán még a gép szeme, az üveg-lencse is megéget, ha nézi. De hogy is lehessen ilyen lemezre szedni egy egész falut, amelyik nem létezik, ahol a leomlott kémények között csak az eltemetett, elégetett állatok friss csontjait mutatja, hogy a 14 lakóház helyén valójában még élet volt.

SZIVÉSEN ELTITKOLNÁNK...

Szívesen eltitkolnánk, hogy nyomorgók letünk... A szemünket napjában százszor is megmosjuk, hogy a bánatunkat ne lássa meg senki. Csengőszót megmaradt templomunkban. Csengő-hang gyászolami kórus. Este a patakunk partja hennel a lányoktól, akik egyetlen kendőjüket és öviket is megmaradt ruhájukat mindennap hófehérre mosogatják. Mint kedves lilium, mint szép orchidea, mint a szegények ezek a lelki tisztaságok szomorúan megégetnek a romok és a konom között.

Szívesen eltitkolnánk elöttetek szörnyű bánatát és keserűségét az az öskeresztény-hitű nép, ezek a szegény kereszthordozók, akik a madéfalvi vérfürdő után százszor kellett újból kezdeni az életet. Három volt orosz harcátér a földjük és 2 tilvonalat háromszor lettek hajléktalan földönfutók. Szívesen eltitkolnánk ezt az új csapatot, ha nem reszketnek attól, hogy itt a szabadban éri őket nemcsak a szörnyű, az elképzelhetetlenül kegyetlen bukovinai tél, amelyik korán beáll.

MI LESZ A TÉLEN?!

Amikor a falmak meggyűlt, ugyanakkor az erdőtestvérek szíve is meggyűlt. Mint a faldokló, mint a testvéri sírás, úgy hatol át a Kárpátokon a hangunk:

Segítetek rajtunk!... A szívetek melegé-
zakarunk bűni, mielőtt reánk tör, mielőtt el-
sít bennünket a csontokat hasító, szélvadásos,
etlen bukovinai tél. Könyves szemekkel olvassuk
mint a Déli Hírlapban az egyre bővülő arany-
port. Nem győzzük a drága jötevők neveit má-
a józseffalvi plébánia friss Aranykönyvébe.
Figyessz a templom: öreg, fiatal, letérdelt
leányok: a mi jötevőink boldogságáért imádkozik.
Ez az irás nem akarja molesztálni azokat, akik
eladtak. Nem óhajtuk még 10%-át sem vissza-
adni annak, amit elvesztettünk. Csak pusztá éle-
tet szeretnénk biztosítani, hogy a kegyetlen bu-
kovinai tél el ne pusztítson bennünket. Fedeleit és
helyet szeretnénk gyermekeinknek és el nem
állataimnak, mert velünk együtt szenvednek.
A helyzet, a bölcsőt szeretnénk visszaépíteni. Eh-
értjük annak a segítségét, akihez ez az irás
és aki esetleg még nem hallott arról a ke-
gyetlen és példanélküli megpróbáltatásról, amin a
leányoktól Józseffalva átment. Itt mindenki leg-
alább 15 évet öregedett egyetlen nap alatt.

A GYERMEKEK

Nemelyik már kacagni is tud és a hamuból ki-
szedett esőber-abronccsal vidáman karikázik a ki-
száradt pokol telején, ahol valamikor Józseffalva szé-
készes, eperfasz, tiszta házaai voltak. Édesek, oko-
latosak az arcuk, mint valami kedves angyalé-
melyen és keservesen tudnak sóhajtni, hogy a
szegény ember is sírva fakadna, ha hozzájuk le-
néznének. Mi lesz velük?! A pokoli tűz idején meg-
égették egymás kezét; 3-4 éves gyerekek összefo-
gódottak és észrevétlenül megszöktek a halálra-

Hívja életre vágyálmaid!

A rejtett báj és szépség nem arathat csodálatot, hogy észre is vegyék láthatóvá kell tenni. Ez kívánja a férfi is mindenekelőtt: büszke akar lenni hölgyére.

Gondolja meg, hogy arca döntően befolyásolja az elért hatást, — tehát semmiesetre se használjon kétesértékű pudert!

A Three Flowers puder megszabadítja minden erre vonatkozó gondjától és megnyerő külsőt biztosít Önnek, mert úgy tapad arcára, mint egy illatos, leheletfinom fátyol, mely alatt az arcbor természetes éltszíne sokkal finomabban és szebben hat. Egész külseje nemes, ápoló benyomást tesz.

H U D N U T Puder és Krém

Ötmillió font angol kölcsönt kap Románia

Bucurestiből jelentik: Fővárosi felettes szerint az Anglia részéről Romániának nyújtandó kölcsön ügyében folytatott tárgyalások eredményesen befejeződtek. A kölcsön összege ötmillió font.

Kolozsvárra érkezett Szabó Dezső és nyilatkozott a sajtónak

Kolozsvárról jelenti: Szabó Dezső, a Budapesten élő kiváló író ma délelőtt Kolozsvárra érkezett, hogy résztvegyen a református kollégium 1889-ben végzett növendékeinek értekezési találkozásán. Az író szombat délután fogadta a sajtó képviselőit. Szabó Dezső ez alkalommal ismertette felfogását arról a

politikai útról, amelyen Magyarország halad és hangsúlyozta, hogy a Keleleteurópában élő népek összefogására van szükség, mert csak így lehet a keletről és nyugatról jövő nyomást ellensúlyozni. Szerinte Németország és Szovjetország egyaránt veszélyeztetni Keleleteurópát.

ittél faluból. De ezzel nem oldódott meg a kérdés. Megint magunk köré gyűjtöttük őket, mert ők a szemünk fényei, a halálos bánat idején is.

Székegy embernek halálos bánat kegyelem-nyerert emi. Egyet a szájunkat, amikor kérjük, amikor esszük. Erre az elítelt gesztusra mégis rá kell szoktatni a kezünket. Ugye nem fogsz rábítni

a kezünkre, habár össze is van égetve a tűzről. Ugye bizhatunk a Te keresztény és magyar szíved irtalmában?!...

Jóságos válaszodat várva maradtok szerencsétlenül járt népem nevében
dr. NÉMETH KALMÁN plébános,
Vorniceni posta Slișesti, Județul Suceava.

JUNIUS
25

Nagy népiünnepély a Gyárvárosi Ifjusági Egyletben

a szegény magyar iskolás gyermekek segélyezésére. — A népiünnepélyen gazdag műsor lesz és sok szórakozás, kugliverseny, népies táncok, laci-konyha, énekszámok és tánc reggeli

JUNIUS
25

Filléres társasutazás a Fekete-tenger gyöngyére: CARMEN SYLVARA

Teljes tiznapos nyaralás, utazással, szállodával, naponkénti háromszori étkezéssel, fürdő-illetékekkel, adókkal, minden költséggel együtt:

GRAND HOTEL MOVILA-ban	3944.— lei
VILA MODERNA-ban	3640.— lei
HOTEL BAILOR-ban	3150.— lei
HOTEL NOU-ban	2980.— lei

Az ellátás valamennyi szállodában egyformán elsőrendű, árkülönbözet csak a szállodák tekintetében van

Indulás július 8. Visszaérkezés július 18.

Az utazás harmadik osztályon, gyorsvonaton történik

A nyaralás hasonló olcsó feltételek mellett meghosszabbítható

Minden csoporttal külön vezető utazik, aki az utasoknak minden felvilágosítással szolgál. A rendezőség fenntartja magának a jogot, hogy nem megfelelő létszám esetében az utazást elhalassza. Kívánatra a befizetett pénzt visszatéríti

Jelentkezni lehet a Déli Hírlap kiadóhivatalában július 5-ig.

A részvételi díj ezen időpontig befizetendő. (Telefon 28—10.)

A társasutazásokat egész nyáron át rendezzük és a legközelebbi csoport indulását idejében közöljük!

Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgálunk

Vidékiek postautalványon küldhetik be a pénzt!

Amerika legintelligensebb gyermekének

modern mintaiskolájában különös módon folyik a tanítás

New-Yorkból írják: Az Egyesült Államok egyik leghíresebb középiskolájában töltöttem egy délelőttöt. Az iskola egy órányira van New-Yorktól, Connecticut államban, országút mentén, teljesen kiépítetlen vidéken. Mintegy fél-órányi járásra nincs ház a közelben. „Cheery Lawn” a neve az iskolának, lefordíthatatlan név, vidám mezőt jelent szó szerint, de az eredeti cím sokkal többet ígér — és ad is. Tíz és tizen-nyolc év közötti korban lévő tanulókat vesznek fel Cheery Lawnba. Nagyon megrostálják, hogy kit vesznek fel.

VIZSGA, AMRÓL NEM TUD A DIÁK

A felvételi vizsga nehéz, illetve nem is nehéz, csak a követelmények nagyok. A gyerek nem tudja, hogy vizsgáztatják, ravasz képességvizsgálati módszerekkel állapítják meg róla, hogy elég értelmes-e az iskola színvonalához. A Cheery Lawnba csak

az átlagosnál intelligensebb, szélesebb látókörű gyerekeket vesznek fel.

Nyolc osztály van ebben az iskolában — elméletben. De a diákok előrehaladásuknak megfelelően válogatják az osztályokat év közben és igen sokan sokkal rövidebb idő alatt végzik el az iskolát.

Gyakori eset, hogy egy-egy gyerek egyszerre több osztályba jár. Ez így értendő, hogy például általában és korának megfelelően a mi második gimnáziumunknak megfelelő osztályt látogatja, de matematikában olyan erős, hogy e tárgyból az ötödik gimnáziumnak megfelelő órákat hallgatja.

Egy svéd grófnő és egy orosz herceg vezeti az iskolát. Házaspár. A grófnő rendkívül intelligens, 50 év körüli szőke hölgy. Majdnem minden órán jelen van.

Hihetetlen lelkesedéssel csügg az iskolán. Tíz évvel ezelőtt alapította a férjével együtt. A grófnő maga történelem- és filozófia tanárnő. Férje az adminisztrációs dolgokat végzi. Fiatalabb a feleségénél, mosolygós, sportöltözötű férfi és míg felesége tökéletesen megtanult angolul, a herceg erősen idegen akcentussal beszél még most is, pedig 18 éve él Amerikában.

AZ ISKOLA KEDVENCE

Kétszáz gyerek él ebben a kis paradicsomban, tíz-tizenöt kivételével itt is lakik mindegyik. Fiúk is, lányok is. A szülők hétvégén meglátogathatják a gyerekeket. Ilyenkor az iskola-épület előtti térség olyan, mint egy nagyszabású autókiallítás. Csupa gyönyörű luxuskocsi. A svéd grófnő és orosz herceg iskolája nem ol-

csó mulatság, csak nagyon jómódú emberek gyerekei járhatnak ide.

De az iskola kedvence, egy pötlömnyi fehér-szőke copfos kékszemű kislány, ingyenes növendék. És van még néhány ilyen. De persze a gyerekek nem tudják ezt.

Reggeltől estig és estétől reggelig, tavasztól tavasz állandóan szabad levegőn vannak a gyerekek Cheery Lawnban.

A tanítás szabad ég alatt folyik télen-nyáron egyaránt

A diákok háziállatai

Parázs vita támad. Két tábor alakul. A lányok mind Enid pártján vannak és azt mondják, hogy csak egy fiatal lánynál és filmsztárok-nál fontos a külső. A fiúk pszichológiai alapon helyezkedve helyeslik Len részletes beszámolóját. A vita hevében kissé megfélemlenek magáról a vita tárgyáról, a kerekorú Sokrates-ről, de úgyis cseppetnek, így eszembe jut, hogy iskolában vagyok.

Modern, divatos amerikai mintaiskolában, ahol

minden diák számára kötelező legalább egy kutya, vagy macska,

vagy tetszés szerinti egyéb háziállat. Igen, ez így van. Azért, hogy megszokják: magukon kívül mással is kell törődni. És hogy megszeressék az állatokat.

Gyönyörű park övezi az iskolát. Teniszpályáktól kezdve, úszómedencén keresztül baseball- és futballpályáig minden megtalálható benne. Azonkívül külön lovaglópálya áll a diákok rendelkezésére és persze lovak.

Házikezelésben a diákok vezetnek egy kis vegyeskereskedést. Külön kis fabódéból van az üzletcseske, a diákok maguk vásárolják az árut és minden hónap elsején külön döntenek afölött, hogy mit csináljanak a nyereséggel. Legtöbbször sportfelszerelést vesznek.

Naponta háromszor étkeznek a növendékek, közös étteremben. Minden asztalnál ül egy tanár. A diákok maguk szolgálják fel az ételt, minden nap más diák a soros. Aki elkésik az étkezésektől, büntetésből segít a személyzetnek mosogatni.

Autonóm diákbiráskodás van ugyanis, minden szombaton délelőtt összeül a bíróság és a be-futó jelentések alapján megfelelőbbétehetően

és a hálóterem ablakain nincs is üveg. Mindössze vékony drótháló van kifeszítve rováblak ellen a hatalmas méretű ablakokon. Két egyeletes épületben vannak a hálóterem. Egik épület a 14 éven aluli lányoké és fiúké.

A másik az idősebb korosztályé. Jobbszornyon a lányok, balszornyon a fiúk. A tanépet maga földszintes ház. Istenítésnek kell a kis földszintes épület köröskörül rendkívül ágas, tetővel ellátott verandákkal van körülvé. Ezeket a nyitott verandákon folyik a tá-tás.

Az első kép, amit megpillantottam: híz-szűk asztal körül rendszertelen összevisszag-ban nyolc lány és hat fiú ült. Mindegyik szőre egy kis asztalkaszerű lap van szerelve. Ere feküdtek a fiúk, amennyire csak lehetett és a-lamennyi lankadatlanul rágott. A lányok va-mennyien nadrágban voltak és iszonyúan-i-ító színű szvetereteket viseltek.

Borzasztóan rendteléneknek látszott minden ruhadarab külön lógott rajtuk, gyűt és pecsétes volt, mégis teljesen érthetetlen ö-b-don tökéletesen ápoltnak tűntek. Valamery-kislány — körülbelül 16—17 évesek —

világ erő hajrengeteget viselt

és mindegyik szőke, vagy barna hajrengeteg legalább három-négy szalagosokor volt láthó. De valamennyi kislány teljesen egyformán-i-ító, ciklámenlila szájjal hallgatta — Sokra-s-életének történetét. Mert éppen erről volt s-

EGY FELELET

Len, egy két méter magas, szeplős, sz-fiataleMBER, megfontoltan félrerakja rágógú-ját, valahonnan elővesz egy vastag könyvet- feláll. Kényelmesen lapozgat egy darab-könyvben, amely Sokrates életének és munk-ságának története, aztán elmondja mondan-lóját. Főleg a könyvből. De a tanár nagyon-van elégedve, azt mondja, látszik, hogy

Len alaposan meggondolta mondanivalójá-

Bezzeg nincs megelégedve Enid. Ebenfeket-jú, csillogószemű amerikai bakfisi.

— Len állandóan csak arról beszélt, Sokrates kövér volt, kerek arca volt és a t-argumentál. A tanár ugyanis, miután elmondta leckéjét, rendes szokás szerint m-kerdezi az osztálytól, hogy volt megelégedv-felelővel. Ilyenkor aztán általános vita indu-diákok között. Most is.

— Enidnek az a véleménye, hogy Len sokat foglalkozott Sokrates külsejével — ti ki a tanár Enid nézetét. — Mit gondolk-lóban helytelen volt ez? Lényeges a külső is-tesése ahhoz, hogy teljes képet nyerjünk-olyan halhatatlanról, mint amilyen Sokrates

ítéleteket hoz arról, hogy Lenore öt napig használatja biciklijét, mert elgázolt egy-gyereket, hogy Beter nem vehet részt a b-ball-játékban egy hétig, stb.

Barnára sült, sugárzóan egészséges és-dám gyerekeket láttam a „vidám mezőn”

Ragyogó optimizmus és életerő árad v-mennyükből.

Együtt löncsöltem velük, meghívtak. L-után zeneóra volt. Ezt is végighallgattam. K-szűgyenlős szőke zenetanárnő Bachról bes-

Előadását kétszer félbeszakította és m-kerde a hallgatóságot, hogy aki tud, játszon egy Bach-fugát. Két gyűrött-nadrágos kar-tett eleget a felszólításnak. Remekül játs-zó Bachot. Közben gumit rágta...

SOVATA FÜRDŐ

CONCORDIA VILL

Elsőrangú penzióval egybekötve. — Közpo-ti fekvés, közel a Medve-tóhoz. — Nap-terasz. — Modern komfort. — Folyóv-minden szobában. — Elsőrangú román, fra-cia és magyar konyha (diétikus is).

Időszerű

mérsékelt polgári árak

Az elsőszézonban napi 120 lei — Családok-kezdvevény!

Előjegyzések Timisoarán: Bul. Carol I. emelet, 1. sz. Papp Margitnál, vagy Sovata-Pensio Villa Concordia

Vérzivataros idők emléke

Az egykori temesvári hadifogoly-tábor, amely valóságos barakkvárost alkotott. — Ötvenkilenc barakkból még öt van használatban

Néhány nap múlva negyedszázada lesz annak, hogy Szerajevóban két revolverlövés dördült el. Ez a két lövés, amelyet Princip Gavro szerb fiatalember adott le és amely megölte az osztrák-magyar monarchia trónörökösét és annak feleségét, volt tulajdonképpen kezdete a világháborúnak. Mert a négy heti diplomáciai jegyzékváltást követő hadüzenet már csak formáság volt. Négy évig tartott a puskák, gépfegyverek, ágyúk és légi bombák szörnyű hangversenye és az őszel volt húsz esztendeje, hogy ennek is elnémult utolsó taktusa.

A nagy háború után még sokáig tátongtak a különböző országokban a lövészárkok mint a sajnágtörténet földanya nyitott sebei. Sőt még ma is megőrték, hogy a gyantátlan földművés, vagy játszadó gyermekcsereg talál a mezőn a háborúból visszamaradt, fel nem robbant gránátot.

Lassankint azonban mégis tűnnek a háború szomorú emlékei. Temesvárnak is meg vannak a maga világháborús emlékei.

A bánsági hadifogolykórház

Ezek másik oldalán állott a többi ötvenhárom barakk zárt, egységes tömege.

Ez volt a központi hadifogolykórház. Átlagos létszáma kétezernegyszáz beteg volt. A halottak és a felgyógyultak után megüresedett ágyak még úgyszólván aznap kaptak új lakókat, akiket a kórházvonatok a különböző frontokról hoztak.

A központi hadifogolykórháznak megvolt a maga orvosi kara. Csupa polgári orvos, akiket a háború bujtatott egyenruhába. Kakuk János dr. szanatóriumai igazgató-főorvos volt a kórházparancsnok. Ezenkívül a sebészeti műtétek nagy részét is végezte. Ott dolgoztak a kórházban Neufeld Sámuel dr., Bürger Géza dr., Ernst János dr., Brister Ezékiel dr., Burián Gáspár dr. és más orvosok. A kórház laboratóriumát Marmorek dr., a hírneves tudós specialista vezette. A kórház patikájában Schunk Richárd gyógyszerész dolgozott. A hadifogolykórház gazdasági ügyeit Juhász Péter rokkant főhadnagy vezette.

AMIKOR JÖTT A FORRADALOM

Normálisan folytak a hadifogolykórházban a dolgok egészen az 1918 október 3-iki forradalomig. Az októberi forradalom hatása először a szomszédos hadifogoly-munkatáborban volt érezhető. A hadifogolyok, akiket a tisztek — mivel mind tartalékosok voltak és magukra nézve a háborút immár befejezettnek tekintették — magukra hagyták, már az első napon szétszéledtek. Sokan közülük, különösen az olaszok

a közeli Vadászerdőbe vetették be magukat csoportosan.

Úgy fogdosták össze és autókban behozták őket a mostani vadászkaszárnnyába.

Nemsokára hadifogolyzállító vonatokon indulhattak hazafelé.

A központi hadifogolykórházban az orvosok kitarították a sebészüket és a betegek mellett. Azonban a katonatisztek és a bakák, akik a rend fenntartása céljából teljesítették szolgálatot a kórházban, október 31-én este eltávoztak és másnap már nem jelentkeztek. Az orvosokkal együtt Juhász Péter gazdasági tiszt is a helyén maradt.

A hadifogolyoknak kijelentették, hogy a háború megszűnt és mindnyájan szabadok, aki tehát menni akar, elmehet.

Egy csomó gyógyulóban levő hadifogoly össze is szedte cók-mókját és búcsút mondott a kórháznak. Ezek egy része egyéni módon igyekezett hazájába visszajutni, a másik része csatlakozott az induló félben levő hadifogolyzállítmányokhoz.

NEGYVENHAT HALOTT EGY NAPON

Pedig a hadifogolykórházban akkoriban az elátásnélküliség súlyos napjaiban nagy bajok voltak. Juhász Péter gazdasági tiszt hol a várostól, hol pedig különböző intézményektől szerzett élelmiszerekkel, ezenkívül a csekély készletek felhasználásával igyekezett gondoskodni arról, hogy a sebesültek s betegek éhen ne haljanak.

A kórházban óriási módon duhogótt a spanyol-járvány, amelynek naponta október közepe óta tíz-tizenöt-húsz, néha ennél is több áldozata volt.

Az egyszerű gyaloglatlan deszkaporsókat naponta szekérszármra vitték a katonai temetőbe, hol azok tömegsírokba kerültek. 1918 november 2-án a hadifogolykórháznak negyven halottja volt. Ezen a napon sok gondot okozott a halottak eltemetése. Katonai hatóság nem akadt, amely a temetésről gondoskodott volna, a kórháznak nem volt pénze korszokra, a városi temetkezési intézet vonakodott a

Ezek az emlékek fehérre meszelt barakkok.

A gyárvárosi vasúti állomás tulsó oldalán, a szőlők felé eső részén a világháború alatt egész barakkváros épült. Körülbelül egyforma terjedelműek voltak, bárha akadt közülük néhány nagyobb is.

Összesen ötvenkilenc barakk volt.

Öt barakk külön csoportban állott. Ezekben tárgyaltak a hadifogoly munkások.

Emnek a munkástábornak a parancsnoka volt Cosma Aurel dr. tartalékos kapitány, a későbbi prefektus, majd közmunkaügyi miniszter.

Ebből a táborból naponta korán reggel feltűzött szuronyú örök között indultak a hadifogoly munkások, hogy gyárban, a vasúti tőlésen, útszínálásnál, vagy másutt — ahová kivezényelték őket — dolgozzanak. A hadifogoly munkások tábora után két különálló épület következett. Az egyik volt a hadifogolyok fürdője, a másik a fertőtlenítő intézet, amelynek ékes káundká-nyelven Entlausungsstation volt a neve.

negyvenhat hadifogoly végtisztességének kiadásait vállalni.

Valahonnan szerettek deszkát, dolgozni képes hadifogolyok és környékbeli jószívű munkásembernek összeadesták a negyvenhat koporsót és a temetés mégis megtörténhetett.

A hadifogolykórház még november 18-ig eltengette valahogyan. Addig azonban a spanyol-járvány, a harctéren kapott sebesült, vagy ott szerzett betegség következtében még jó néhány száz lakóval apadt a létszám.

November 16-án a hadifogolykórházat feloszlatták.

A súlyos betegeket különböző kórházakba szállították át, másokat beosztottak a hazájukba induló hadifogolytranszportokba. Két napra rá, 1918 november 18-án a barakkokat a város vette át azon a címen, hogy azok városi területen állottak és hogy annak idején a háború alatt az építési anyagot a

Kórházból szegényház

A kerítésen kívül rekedt barakkok sorsát megpecsételte az akkori idők szelleme. Egyik részüket ismeretlen emberek lebontották és anyagukat szét-hordták, hogy másutt — elsősorban az erzsébetvárosi Eprekertenben — kunyhókat építsenek maguknak. Egy csomó barakkot olyan hajléktalanok szállottak meg, akiknek sürgős volt, hogy fedél alá kerüljenek.

Ezekbe a barakkokba összesen százket hajléktalan család hurcolkodott be a háború utáni hónapokban.

Azután fokozatosan sikerült a város más részein lakáshoz jutniok és a legtöbbben magukkal vitték az általuk kiürített barakkok deszkáinak nagy részét is emlékül. A többi barakkból a katonaság szorította ki a polgári személyeket. Egy darabig még használták a a kerítésen kívül álló barakkokat különböző katonai célokra, majd egymásután lebontották azokat.

A tízenegy bekerített barakkot rendbehozták és azok egy részében először a város területén levő szegénysorsu gyógyíthatatlan betegeket helyezték el. Azután odakerült a járványkórház is, amely azelőtt is barakkokban működött. 1920-ban pedig a bekerített részen még úresen álló barakkokban elhelyezték a szegényházat. Temesvárnak addig nem volt szegényháza.

NÉMETORSZÁG

Szimfonikus, opera és karzene, népi és egyházzene rendkívül magas színvonalon áll. Ünnepi játékok és szabadtéri hangversenyek. Minden zenei eseményről prospektus és felvilágosítást nyújt minden utazási iroda és az

OFICIÁL TURISTIC GERMAN
București, Calea Victoriei 114

város adta. Tízennegy barakkot, amelyek a gyárvárosi pályaudvar főépületével állottak szemközt, a város bekerített. Úgy határozták hogy azokban helyezik el a járványkórházat, a gyógyíthatatlan betegek kórházat és a szegényházat.

Juhász Pétert, a volt hadifogolykórház gazdasági tisztjét, a város átvette a maga szolgálatába és megbizta a bekerített tízenegy barakkban létesítendő intézmények anyagi ügyeinek vezetésével.

A városi szegényház 1920-tól 1927-ig létezett a gyárvárosi állomáson túl levő barakkokban. 1927-ben a város Heim Ernő dr. népjóléti tanácsosnak javaslatára Temesvár belterületén kívül a Búziási uton, a Jörösesárda közelében, rendezte be volt gazdasági épületekben a szegényházat, ahol az ma is működik. Az új szegényházban helyezték el a szegény gyógyíthatatlan betegeket is.

A járványkórház még öt évvel tovább, 1932-ig maradt a barakkokban. Közben felépült a Rékásra vezető út mentén az új, modern, nagy emeletes járványkórház. Ez a kórház a háború után a többi városi kórházzal együtt állami kezelésbe került és Juhász Péter a járványkórház gazdasági ügyeinek intézője is a kórházzal együtt az új járványkórházba költözött át.

Az üressé lett barakkok körüli kerítést szegény emberek elcipegettek tüzelőnek. Nem kimélték a barakkokat sem. Azok végül ismét a katonaság rendelkezésére kerültek. Ma az egykori barakkvárosból mindössze öt barakk áll még. Ezekben tovább-szolgáló altisztek laknak.

Öt barakk maradt meg az egykori ötvenkilencből.

Ennyi maradt meg emlékül a világháborúból.
Kubán Endre

Ma és minden nap moziban

BOSFOR
(L'ESCLAVE BLANCHE)
CU VEDETA FAVORITA A ZILEI
VIVIANE ROMANCE
"JOHN LODGE"
REGIA: C.W. PABST

Dobra kerültek a legnagyobb francia szellem könyvei

Párisból írják: Anatole France könyvei között... ez olyan álom, amelynek a beteljesülésére igazán sohasem lehetett gondolni: — és most mégis megvalósult. A híres párisi árverési csarnokban, a Hotel Drouot-ban

elárverezték Anatole France könyvtárát, — de ez a kereskedelmi része a dolognak, két nappal előbb azonban ki is voltak állítva a könyvek, meg lehetett őket nézni, kézbe lehetett őket venni, — ezeket a kincseket, amelyeket a világ egyik legműveltebb elméje összegyűjtött magának, amelyek között az életét fölötté és amelyekkel, — tudjuk! — egyedül volt bizalmas. Vagy megfordítva: ezeket a kincseket, amelyek az ő szellemét formálták, csiszolták, finomították.

A finom kis könyvkereskedés, a távoli külvárosban, ahol a könyvek negyvennyolc óráig kiváltak állítva, a rekkenő, nedves hőségben, majdnem teljesen üres. A könyvesboltos, — maga is művész, — gyengéd figyelemmel mutogatja a könyveket, az első kiadásu, vagy ritkává vált példányokat, Rabelais, Racine, Voltaire műveit.

Lapozgatók a katalógusban; hol van ez? hol van az?

A könyvesboltos gyanakodva néz rám. — Ön szereti a könyveket — mondja halkán, kedvesen. És úgylátszik, nem voltak helytelenek a kérdések, mert titkos fiókok mélyéről kerültek elő Corneille fekete bőrbé kötött művei, vékony aranycszelgéllyel, betűkkel nyomtatva, amelyeknek olyan volt a fényük, mint a rogyogó kőszén és olyan élesek voltak, mint a penge hegye.

Pascal „Gondolatai”, nehéz vörös bőrbé kötve, aranyhímzéssel beleprezselve címerrel a közepén, négy aranyliliommal a négy sarkában. Ezeket a könyveket forgatta Anatole France.

— Szabad lapozni? A könyvesboltos bólintott. Fellapozom Pascal-t... lehet, hogy azon a helyen, ahol azok az újjak jártak, amelyek „Thais”-t vagy a „Vörös lilium”-ot írták?!

A könyves kicsit figyel, mert ezek a szép könyvek nemcsak könyvek, hanem „árú” is, ő meg nemcsak művész, hanem kereskedő is.

A modern könyvek felé fordulok. Itt van Verlaine „Válogatott költeményei”, — első oldalán a költő rendetlen, borzas nagy betűvel: „Anatole Francenak, barátja P. Verlaine”. Más Verlaine-deklarációk: „Anatole Francenak, öreg barátja”. „Drága Anatole Franceomnak”. Zola: „Débaclé”-ja, (első kiadás) első oldalán gyönyörű, férfias írás, igen vékony, finom tollal: „Anatole Francenak, hódoló kartársa Emile Zola”. Vagy az egész Dreyfuss-ügy, — az egész Zola-per, a híres „J'accuse” hasonmásával, Dreyfuss és Walsin-Esterhazy leveleinek fényképes másaival, első oldalán az egyszerű ajánlás: „Anatole Francenak — Emile Zola”.

A kereskedő figyelmzett, hogy a mű két kötetből áll. Valóban, fel is lapozzuk a második kötetet és a következő szövegre akadunk:

„Anatole France ezeket írta: A múlt év decemberében találkoztam Zolával, néhány óráig beszélgettem vele és mondhatom, tanusíthatom csodálatos jóhiszeműségét és feltétlen őszinteségét. Persze, Zola őszintesége nem szorult kezeiségre; így hát csak arra szorítkozom, hogy Zola temperamentumosan és bátran harcolt a valóságért és az igazságért. És a legnemesebb érzések vezérelték”.

... A legérdekesebb azonban az egész könyvtár-

ban Marcel Proust „Az elveszett idők nyomában” című regényének a példánya volt; ezt a könyvesboltos is külön fiókból húzta ki, mikor kértem. A könyv természetesen a regény első kiadása, 1914-ből való és egyike annak a hollandi papírra nyomott amatőr-példánynak,

amelyből összesen tizenkettő jelent meg.

A fedőlapon, az első oldalon, a következő ajánlás, nyomtatva: „A Gaston Calmette”. Elgondolkodva nézzük a szép oldalt, a három rövid és egyszerű szóval. Proust tehát a művét Gaston Calmettenek ajánlotta, a híres közirónak, a „Le Figaro” főszerkesztőjének, akit a szerkesztőségi dolgozószobájában egy, férje ellen írott cikke miatt, felkeresett és agyonlőtt Caillaux-né... És rögtön utána rendetlen, de zseniális írással: „Anatole France úrnak, az első Mesternek, a legnagyobb, a legszeretebbeknek bizteleltes hálával Marcel Proust” (és még van utána néhány szó, amit nem tudtam elolvasni).

Fellapozom a könyvet, amely, ez bizonyos, kezében volt Anatole Francenak is, Proustnak is. De hogy is mondjam... Francenak nem volt nagyon a kezében. A regény csak a 126. oldaláig van felvágva, azontúl nem, érintetlen, ahogy a nyomdából kikerült. Lehetőség, hogy Francenak nem tetszett Proust? Lehetőség, hogy unta? Vigasztaljuk meg a Proust-rajongókat azzal, hogy talán egy másik példányt olvasott vagy a kéziratot olvasta el?!... Lehetőség. A szerény hírlapíró csak azt állapítja meg, hogy a könyv nincs felvágva.

... Elbűcsűzünk a kedves, finom könyvesboltostól és egy pilantással, Anatole France könyveitől.

Csak még egy kérdés: — Kérem, ki árvereztetni el ezeket a könyveket?

Szabadkozó kézművelés. — Az egyik örökös. Kérte hogy ne mondjam meg a nevét.

Az árverésen óriási tömeg tolongott; idősebb hölgyek, finom öreg urak, francia vidéki muzeumok és városi könyvtárak igazgatói. Corneille régi maroquinbőrbe kötött művei 4700 frankért kelték el; egy tizenhatodik századbeli francia kézirat 11.500 frankért. Rabelais „Művei” 16.800 frankot értek el,

AMERIKA SZTÁRJAIÉHOZ LESZNEK HASONLÓVA FOGAI.

A híres művészek, a professzionális szépség, a tudomány alapon előállított fogak mosolyát varázsolják. Fogak összehasonlíthatatlan ragyogását, üdőségét Kolyonos használata által. Kövesse példájukat és fogai fehérek, egészségesebb lesznek. TEGYE RAGYOGÓVÁ MOSOLYÁT KOLYNOS ALAT

Racine egy régi kiadásu összegyűjtött művei 17.500 frankot.

A legnagyobb láz és a legnagyobb izgalom a Proust-példány árverésénél támadt; ennek a könyvnek 12.000 frank volt a kiállítási ára és 24.700 frankért adták el.

Ha ehhez hozzászámítjuk a tizenöt százalékos árverési költséget, akkor nyugodtan meg lehet állapítani, hogy ez egyike a legmagasabb áraknak, melyeket az utolsó években könyvért fizettek... teljesség kedvéért írjuk ide, hogy az árverés 266.000 frankot jövedelmezett.

... Ennyiért vitték szét ezerfelé Anatole France és a szép könyvek hívei az irodalom egyik legsodálatosabb kincsét.

Tizenkét méter magas tábori oltárt építenek a csikszeredai katolikus nagygyűlésre

Székel vendégszeretettel várják a nagygyűlés résztvevőit

Csikszeredáról jelentik: A közeli napokban megnyíló országos katolikus nagygyűlés rendezőbizottsága nagy igyekezettel dolgozik, hogy a nagygyűlés lefolyása minden zökkenőtől mentes legyen. A rendezőbizottság elnöke Bíró Ferenc esperes-plébános, tagjai Csiby Károly, Bogos András, Domokos Sándor, Albert Vilmos, Szabó Elek, Jakab Ferenc és Mezey József önkéntes feljánlkozásukkal igen nagy sebiségre vannak a rendezéssel járó terhes és sokoldalú tennivalóknak.

A nagygyűlésre érkezőket a vasúti állomáson és az állomás szomszédságában lévő plébánián minden felvilágosítással és tájékoztatás-

sal ellátják, úgy az elszállásolással kapcsolatos, mint minden más egyéb ügyekben. A rendezőbizottság a jelentkezések határidejét június 20-án véglegesen lezárta, mivel Csikszereda 1. fokozott befogadóképessége nem bír el több résztvevőt elszállásolásra.

Amint a Katolikus Népszövetség vezetője által kiadott munkarend is feltüntetett: július hó 1-én, reggel főpapi misével kezdődik a katolikus nagygyűlés második napja. A főpapi misét Fiedler István szatmár-nagyváradai püspök mondja a katolikus főgimnázium udvarán felállított tábori oltárnál. A tábori oltárt megépíti Pusztai Béla ácsmester, Schmidt József mérnök tervei szerint. Az oltár a főgimnázium udvarának legkimagaslóbb pontján épül méreteivel hatásos és nagyszerű eszköze lesz szentmiseáldozat bemutatásának. Az oltár magassága meghaladja a tizenkét métert. Középen művészi módon összeállított hatalmas kereszt kerül beépítésre, melyet Hódossy Károly villanyüzemi igazgató szíveségéből fényesen kivilágítanak. A kereszt magassága két és fél méter, szélessége két méter. A mintegy négy hold terjedelmű pázsitos udvaron az oltár padsorokat építenek. A jelentkeztettek számából meg lehet állapítani, hogy az idei XII. katolikus nagygyűlés méreteiben felül fogja múlni az eddigieket. Ezt nemcsak Csikszereda Csiksomlyó festői felkése, hanem a nagygyűlés színes és gazdagon összeállított munkarendje is biztosítja. Csikszereda, Csiksomlyó és a szomszédos községek szeretettel várják a nagygyűlés résztvevőit és székel vendégszeretettel adják.

A MAGYAR SZINHÁZ BUCSUJA:

J U L I A (olcsó helyárrakkal)

Vasárnap d.u. 3-kor

Vasárnap d.u. 6-kor **GYIMESI VADVIRÁG**

Vasárnap este 9kor **NINCS SZEBB MINT A SZERLEM**

Megegerősítések és inkadrálások a szolgabírói karban

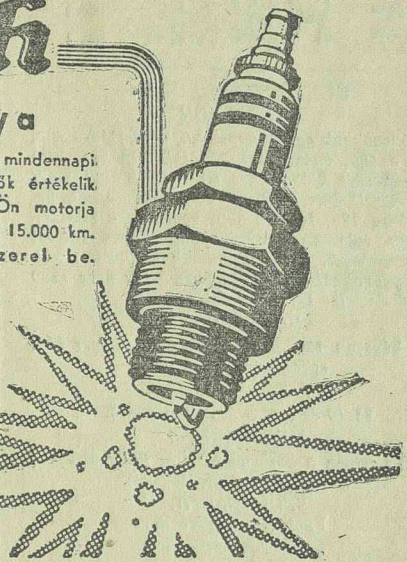
A belügyminiszter megegerősítette jelenlegi állásában a következő főszolgabírákat: Beba Petru Gábor, Craciunescu Petre Delta, Manta Pavel Temesvár, Ursu Gavril Rékás, Movila Alexandru Komló, Ona Aurél Borosjenő, Zasló Simion Világos, Mlad Sever Ujarad, Bargau Victor Halmágy, Milutovic Cornel Resica, Iovita Victor Orsova, Nistor Vile Brád, Baciú Ion Hátszeg. Inkadrálta a belügyminiszter a következő főszolgabírákat: Dulcu I. Búziás, Ciugundan Alexandru Zsombolya, Vhentie Petru Csákova, Stuparu Ion Ujjécs, Petróci Gheorghe Pészak, Stol Gheorghe Nagyszentmóly, Ciugudan Sever Lippa, Popovici Epaminonda Vinga, Bordás Gavril Kisjenő, Stefanica Florian Radna, Popa Teodor Borossebes, Imbuzeanu Eren Pécska, Telemen Gheorghe Tarnova, Rutici Akandru Szentanna, Stoiaovici Gheza, Iuliu Valeriu Bokszánbánya, Vitian Iancu Oravica, Grivei Mai Ujmoldova, Stoica Constantin Szászabánya, Stocescu Gheorghe Bozovic, Meda Valér Karánsebes, Bujor Barbu Lugos, Gaspar Ion Szákul, Lugojú Aurel Facsád, Corbeanu Aurel Birkis, Berceanu Nicolae Teregová, Pop Victor Ilta, Tocaciú Io Petrozsény, Andreicut Ion Szászváros, Piso Alaj Vajdahunyad, Popa Nicolae Déva, Socol Dionisie Déva, Popa Stefan Dobra.

Bosch gyújtógyertya

Milliószor bevált a versenyeken és a mindennapi használatban. A leghíresebb versenyzők értékelik a BOSCH gyújtógyertyát. Az Ön motorja is jobban fog működni, ha minden 15.000 km. után új BOSCH gyertyákat szerez be.

LEONIDA & Co. București és fiókjai

Kapható az ország összes szaküzleteiben

UJ IGEHIRDETŐK — RÉGI ÚTAKON

Irta: Ifjabb KUBÁN ENDRE

Bizonyos, hogy nehezebb és kedvezőtlenebb időben indult meg Erdélyben könyvkiadó vállalkozás mint az Erdélyi Enciklopédiáé. De vitathatalan is, hogy még nem volt sohasem annyira időserű zűrkésűges új utakon induló, friss barázdákat vazellemi élesapatra, irodalmi szántóvetőkre, mint mostani időkben, amikor a husz év előtti főhatalmaváltozás után Erdélyben teljesen új, kisebbségi pa beleszületett és azt vállaló nemzedékre hárul gánfikus feladat néppünk szellemi életének vezérével és a mellettünk élő nemzettestekkel való kapcsolatok kiépítésével.

Az Erdélyi Enciklopédia fiatal írók kötetlen alkotása, akik maguk adják ki könyveiket, ivennyomtatják azt egy kolozsvári vállalkozószelvény nyomdász üzemében és a tömörülést azt a célt szolgálja, hogy kaláka-alapon terjesszék egymás iránt és ugyanakkor előzetesen bírálják is saját adataikat.

Ki emlékszik még arra a hősi korszakra, amikor a Szépmíves Céh kisebbségivé lett erdélyi szelvénygarunkon az első hősi kapavágást megette? Az első krónikása, akire majdan a feladat hárul, a kultúr és irodalomtörténeti munkát írjon, bírálja a legszebb oldalakat és lapokat írja arról a vállalkozásról, amikor öt újságíró összeült Kolozsvárgyik homályos szerkesztőségi szobájában és eldöntözte, hogy könyveket ad ki az új jövő felé bizonytalanul és bátoratlanul huncyergató ma-nemzetkisebbségnek. Az öt erdélyi újságírók mai magányából behívta Kós Károlyt, aki az első lát már megmutatta. Kós odahaza falusi magában kis nyomdát rendezett be és amíg nappal alkodott, éjjel könyvet írt és még arra is jutott rá, hogy hajnalban azt kizsizde. A hat férfi elhagyta a könyvkiadóvállalat megalakulását és amikor kimondotta azt is, hogy kizárólag erdélyi szellemű, transzilvánista tárgyú és abszolút északi értékű munkákat ad ki. Kós címet is adott: Erdélyi Szépmíves Céh.

Anyagi alap kellett. Felkerestek tehát száz kolozsvári magyart, akik előfizettek havi 200 lejellel. A karban kerültek a kezembe a Szépmíves Céh első kiadványa: Pálfi Gúla'si Irén Hamusóje és amilyen megvárta forgattam, az utolsó oldalon kinyomtatva az előfizetők neveit láttam.

A Szépmíves Céh azóta példátlan karriert futott be. A transzilvánizmus fogalom lett, Magyarországon a halinaktótesű könyvek tizezerrel adták el nálunk — mi tagadás éppen a szédítően nagy siker valahogy elsőkélyesítette és a csömörrel edéjűleg kissé vakvágányra is juttatta az egyre gyorsabb, de ugyanakkor törvényszerűleg új utakon követelő irodalmi életünket és közönségünket is. Az Erdélyi Enciklopédia eddig három könyvet jelentett meg, helyesebben négyet. Az első tízen fiatal erdélyi író kalákaiba adta ki. Régi, ősi erdélyi falusi érnét elevenítettek meg ezek a szelvényharcosok, amikor Bözdy György Székely bánalmi hatalmas munkáját életkort pénzcesékélnyomdába juttatták és megjelenéshez segítettek. A könyv a székely sorsról, a székelység történelméről és embeletlenül nehéz életével foglalkozott. A tá teremdek gáncs, sértődöttség és félreértés

érte a szerzőt, de ugyanakkor elismerés és egyuttal a babért oly ritkán kísérő csengő arany is, mert Bözdy megkapta az ideai Baumgarten-díjat!

A könyv megjelentetése és a váratlan siker — nem annyira az anyagi, hanem az erkölcsi — adta meg a döntő lökést és ezzel már meg is indult az Erdélyi Enciklopédia. Már három könyvet jelentettek meg. Az első Balogh Edgár írta. Iratlan történelem a címe munkájának és ebben Erdélyt fedezte fel számunkra. Erdélyt, ezt a különös földdarabot, a maga hegyeivel, vizeivel és főleg az egymás mellett élő három nemzetömböt: a román, a magyart és a szászt. Balogh nem erdélyi, gyerekei-éveit, diákiskoláit, egyetemét számunkra messzebb fekvő tájakon élte le. Honnan tehát a bátorság és erkölcsi erő, mely ezt a harmincon alig tuli tollforgatót arra ösztökölte, hogy erdélyi sorskérdésekről írjon nekünk és talán utirányt szabjon? Milyen „Genius loci” ösztökölte?

Balogh Edgár Bácság szülötte. Temesvárott született és gyerekeiét Pozsonyban, az ősi magyar koronázó városban élte le, ahol Petőfi szobra alatt németek, magyarok és szlovákok a népek nagy országúta, a Duna mellett küzdenek a kenyérért. Balogh többségiből szintén kisebbségi lett. Elvégezte a prágai magyar egyetemet, állampolgársága nem volt rendben, tehát Erdélybe került vissza, mint földobott kő. Kemény és meg nem alkuvó kisebbségi öntudatát az erdélyi iskola megacélozta. Katonásága alatt, mint közkaton szolgált és megismerkedett az erdélyi népek fiaival. A románnal, a magyarral, és a szásszal. Brassóban él, ebben a gyűjtővárosban, ahol a kisebbségek és a többségi nép verejtékezik. Nyugodt szemmel, kitarult értelemmel fogadta magába az új élményeket és a régi tapasztalatokkal fűszerezve keresztmetszetét adja Erdélynek.

A második könyvet már hamisítatlanul erdélyi ember, transzilvánista író írta. Szemlér Ferenc. Más csillagon név alatt jelentette meg regényét és ebben a többségiből kisebbségivé lett fiatal erdélyi magyar sorsváltozását és öntudatra ébredését rögzítette le. Segesvárott született, mint apró gyerek Székelyudvarhelyt élt, mint gimnazista Brassóban és az egyetemet Bucurestiben végezte el. Négy különböző város, négy merőben ellentétes élet. Segesvárot a tökéletes nyugalom, a többségi élet kényelme és puhasága, Székelyudvarhelyt már apró, kisebb földlökések, nyugtalanító megrezdülések mutattakoztak. Brassóban a világháború és a sorsváltozás éveit álltak elő, míg Bucurestiben ismerkedés új urainkkal és a kisebbségi sorsváltás felismerése! Valóban igaz: régi planétáról más csillagra került és ismeretlen utakat kell járunk!

A harmadik könyvet magyar munkásíró írta. Nagy István kolozsvári asztalos két évvel ezelőtt a Szépmíves Céh dráma pályázatának második díját nyerte el és a kolozsvári bemutató alkalmával a kritika, mint az első új erdélyi színjáték íróját ünnepelte. Hamisítatlanul, izzig-vérig magyar és ugyanakkor osztályának öntudatos vallója és vállalója. Külváros a címe könyvének és Kolozsvár külvárosairól írt. De a könyv minden egyes sora, betűje gondolata bármely erdélyi külvárosi életét tárja elénk. Mit tudunk mi a külvárosi életéről? És főleg

mennyire ismerjük a külvárosokban hányódó kisebbségi magyarok életét? Jóformán semmit. Időnkint szép szavakkal, nyájas beszéddel ereszkedünk le hozzájuk. Holott bennük az erő és náluk a megújulás, felzárkózás gyökere. Nagy István erre mutat rá, amikor a külvárosok életéről ír és sürgetőleg követeli, nem a külvárosokhoz való leereszkedést, hanem a külvárosi életének megismerését és az ott élők komoly s őszinte megsegítését.

Az Erdélyi Enciklopédia írói új ígehirdetőket régi utakon! Maguk írják kiáltványukban, melyben előfizetést kérnek a magyar olvasóközönségtől, hogy Apácai Cseri János szellemét idézve, a nagy erdélyi református hagyományai szerint írják és alkotnak és kívánják szolgálni a tárgyilagos és szociális nemzeti gondolkodás mód kialakulását. Régi utak ezek, mert régi a falukutatás és régi a külvárosok életéről írott könyv. Csak hátatlan és gyantukeltő volt mindig úgy, hogy írónk letértek erről az útról és a könnyebbet választották, ahol gáncs és tövis helyett inkább elismerés és babér illette őket. A gondolat erejével és az igazság fejszéjével indultak most el az immár járhatatlanná vált ösvényen és ha van még Erdélyben és szűkebb gyeponkón, Bácságban a magyar szellemi rétegen tisztánlátás, úgy bizonyos, hogy előfizetéseikkel megerősítik és megalapozzák második könyvkiadóvállalatunk anyagi biztonságát és a további könyvek megjelenését.

RIVOLI
a nagyfilmek mozijában fut az idény legemberibb filmje:

A FIUK VÁROSA
Főszerepben:
SPENCER TRACY

és
MICKEY ROONEY

PARAMOUNT JOURNAL PREMIERE!
Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak havi évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-18.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Kerti ünnepély

ezerféle kedves szórakozása várja ma a Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület helyiségeiben a város magyarságát. Az ünnepély már délelőtt kilenc órakor kezdődik, nagyszabású tekeversennyel, amelynek győztesei értékes díjakat kapnak. Délután következnek a különböző népmulatságok: zsákhamacska, zsákfutás, póznamázás, lepényezés, kacsvadászat, világposta és még számos derűkeltő bohóság. A kertben felállított sátrak alatt mosolygó leányok és aszszonyok cukrásztieményt, virsli, szendvicset, lacipecsenyét, kiirtóskalácsot és sok más jó falatot, továbbá sört, bort, likőrt és fekete kávé árúsítanak. A kerti színpadon bemutatják jellegzetes táncukat a székelyek és pedig saját székely zenekaruk hangjai mellett. Alkonyatfelé kezdődik a tánc és tart másnap reggelig.

A Magyar Nőegylet és vele egész sereg hitvallásos és társadalmi egyesület egyetlen erős céllal rendezte ezt a nagyszabású kerti ünnepélyt: segíteni a szegény magyar iskolás gyermekeken. A jövedelemből egy csomó szegény magyar gyermeknek kifizetik a tandíját, másoknak tankönyvet, fűzeteket, rajzszereket, ruhát, cipőt, vásárolnak. Minden bani, minden lei, amelyet a kerti ünnepély jövedelmez, egy csomó szegény magyar gyermek jövőjének megmentésére szolgál. A rendezőség híven és becsülettel megtette az előkészületekkel a kötelességét. Most már a közönségen áll, hogy szintén teljesítse kötelességét a tömeges megjelenéssel. Hisszük szilárdan, hogy úgy lesz.

Amerikában telepedik le a volt albán uralkodópár. Newyorkból jelentik: Az amerikai sajtó értesülése szerint Zog, albán exkirály feleségével együtt júliusban az Egyesült Államokba utazik és ott szándékozik letelepedni.

Aláírták a német-szlovák gazdasági megállapodást. Pozsonyból jelentik: Tegnap Pozsonyban aláírták a német-szlovák kereskedelmi megállapodást. Az egyezmény szabályozza a német-szlovák gazdasági forgalom valamennyi alapvető kérdését.

OLASZORSZÁG HALÁLBÜNTETÉST JAVASOL A VALUTACSEMPÉZEK ELLEN. Rómából jelentik: A félhivatalos Giornale D'Italia tegnap esti számában bejelentette, hogy törvényjavaslat készül, amely halálbüntetést ír elő a valutacsempészés elkövetője ellen. A lap utal arra, hogy az utóbbi időben aggasztó módon elszaporodtak a valutacsempészek és velük szemben a legkíméletlenebb módon kell eljárni.

A borbélyok fizessék be a gázálarcok első részletét. Ilicea Petru borbélymester, a temesi borbélyok és fodrászok céhének elnöke, felszólítja az érdekelteket borbélyokat, hogy az előírt gázálarcok árának első részletét, 150 leit, június 26-án, hétfőn délután öt óráig nála feltevéssel fizessék be, mert későbbi időpontban a részletfizetés kedvezménye már nem érvényes.

TITOKBAN ELÁSTAK A HALOTT GYERMEKET. Arsa Pavel újlaki gazdálkodó feleségének gyermeke született, aki néhány óra múlva meghalt. A szülők, anélkül, hogy a halálesetről jelentést tettek volna a hatóságoknak, titokban elásták a kis holttestet. A csendőrség erről tudomást szerzett és megindította az eljárást.

A KATOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG MA TARTJA KÖZGYŰLÉSÉT délelőtt 11 órai kezdettel a józsefvárosi római katolikus elemi iskola nagytermében. A tagokat, valamint a szíves érdeklődőket ezután is meghívja az elnökség.

Június 25 Vasárnap

Vilmos, Fejérvánia

1741. június 25-én koronázták meg Mária Terézia magyar királynőt. Több európai fejedelem, így Frigyes porosz király megtámadta Mária Teréziát és szándéka volt elvenni tőle trónját, azonban a fiatal királynő a magyar hadak segítségével győzött. Negyven évig ült a trónon és sok üdvös reformot valósított meg.

1760. június 25-én született Fra Diavolo — Ördög testvér — hímvevő olasz rabló, akinek családja neve Michele Pezza volt. Eleinte szerzetes volt, de a klastromból egy rablócsapatához szökött, amelynek hamarosan kapitánya lett. Elfogták és halálra ítélték, de megszökött és amikor a franciák betörték a nápolyi királyság területére, a király mellé állott. Ezért kegyelmet kapott és ezredessé nevezték ki. Később a franciák elfogták és felakasztották. Számos legenda kering róla még ma is az olasz nép ajkán. Auber még operát is írt róla.

1841. június 25-én született Goll János zeneszerző, zenei író és zenepedagógus. Számos zenei munkát írt. Nevezetes alkotása a Magyar Zenei Műsótár.

1888. június 24-én született Karinty Frigyes író, aki a múlt esztendőben hirtelen meghalt. Tanárnak indult, de húsz éves korában már az irodalomnak szentelte magát. Különösen irodalmi karriktárával szerzett magának nevet. Közkedvelt az Igy irtok ti című munkája. A magyar humoros irodalomnak egyik legtehetségesebb művelője volt, aki igen termékeny munkásságot fejtett ki.

Június 26 Hétfő

János, Pál, Dávid

1810. június 26-án született Bernát Gáspár humorista író, akit ma is csak Bernát Gáspár néven emlegetnek. A magyar életből merített vidám írásai közkedveltek voltak. Kifogyhatatlan szellemű volt, de sohasem sértett meg senkit. Munkái még ma is szórakoztatnak.

1814. június 26-án született Kemény Zsigmond báró híres erdélyi regényíró. Nevezetesebb munkái: Gyulai Pál, Zord idők, Rajongók.

1835. június 26-án született Hermann Ottó természettudós. Nagy tudományos munkásságot fejtett ki. Egész könyvtárra tehető munkáinak száma. Különösen sokat írt a pókokról és a madarakról, valamint az alföldi halászkörről.

Rádióvevők figyelmébe!

Kivételes alkalom rádióvásárlásra!
250 lei havi részletfizetésre,
300 lei havi részletfizetésre és
500 lei havi részletfizetésre
már Super-rádió kapható!

„STANDARD”
rádió-szaküzle
TIMISOARA, I., Eugen de Savoya-u. 7.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJLEI SZOLGÁLTATA:

Vasárnap, június 25-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Libertatii téren levő Jahner K. gyógyszerár.

A II. kerületben a Maresal Joffre uton levő Schul gyógyszerár.

A III. kerületben a Carol uton levő Keller gyógyszerár.

A IV. kerületben a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerár állandó éjszakai szolgálatot tart.

VALIUG-FERENCFALVA

magaslati nyaralóhely

Pompás levegő, strandfürdő, kitérő napozó
NAPI PENSIO

(háromszori étkezéssel) 100-120 LEI
PAPP LAJOS vendéglős, Valiug

Hétfőn, június 26-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Bratianu téren levő Gőtz gyógyszerár.

A II. kerületben a Traian téren levő Kigyó gyógyszerár.

A III. kerületben a Miron Costin ucca sarkán levő Merker gyógyszerár.

A IV. kerületben a Preyer utcában levő Ungvári gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerár állandó éjszakai szolgálatot tart.

Akiket utazás közben rosszul fog el...

Nagyon sokan vannak, akik nem tudnak utazni vonaton, villamoson, vagy autóbusszal, mert közben rosszullesznek, szédülnek, hányás, vagy hányinger fogja el őket és így sokszor legfontosabb teendőik elintézésében akadályozva vannak. De nem is mernek sok esetben még felhírní sem vonatra vagy villamosra, olyan erős a félelem, amely visszatartja őket az utazástól, közzelhető, mily kellemetlen ez nemcsak magár a félelemben szenvedő egyénre, de a hozzátartóira is, akik hozzáigazodni kénytelenek.

A világhírű amerikai GASTRO-D. gyógyszer a fenti esetekben meglepő eredménnyel sokakról kipróbálva és a hatás olyan eredményesnek mutatkozott, hogy rövid GASTRO-D. kúra használatá után már nyugodtan utazhatnak, mert a központi és vegetatív idegrendszer annyira megnyugtatja, hogy a fenti zavarok teljesen kímáradsanak.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 35 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárán, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Különleges ülőbutorok

szakemberi készítése és javítása

Reichardt Gyula

kárpitosnál, III., Bulevardul Carol 13. sz.

(—) Fratii Lux S. A. hirdetési irodájának új címe: Timisoara I. Str. 24 Februarie N. földszint 1. sz.

— IDŐSEBB EMBEREKNEL, akiknek életük letle rendellenes és fájdalmas, sokszor már 3-4 évökánál természetesen „FERENC JOZSEF” keserűvíz is meghozza a megfelelő belkítürülést és kielégítő anyagcsere t így jelentős megkönnyítést lést idéz elő. Kérdezze meg orvosát.

(—) KÉT ÖNGYILKOSSÁG VIDÉKEN. Csikser Mihály negyvenegy éves zombolyai lakósi gyilkossági szándékkal felakasztotta magát. Tíznyomora miatt követte el. Önkezeléssel vetett véletlenül Hencz Jakab perjamosi harminckilencéves gazdálkodó is, aki egy fára felakasztotta magát. meghalt. Hencz Jakab betegsége miatt vált meg életlől.

(—) SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették: Dragomir Zorina, Mischong Helga, Móvius János, Csokány Péter, Schwarz Livius.

(—) A NEMZETI GÁRDÁK ESKÜTÉTE. A Temes helytartóság területén működő nemzetőri gárdák ma délelőtt tíz órakor teszik le a Capromzi kerthelyiségében ünnepélyes keretek között esküt. A gárdák az esküt Tiucra Patriche dr. dr. esperes kezébe teszik le, aki buzdító beszédet tart hozzájuk. Beszédnek ezenkívül Marta Alexandru dr. királyi helytartó és Madancovicz ezredes, a helytartóság nemzeti gárdájának főparancsnoka. A népesség, amelyet kedvezőtlen idő esetén a mozdalmában tartanak meg, Dragoi Sabin zeneiskolai igazgató vezényelte mellett a Craiul nou énekharoszt reműködik.

TELJESEN UJONNAN

RENOVÁLT A VONAT

HELVETIA PENSIO

garzónszobák egyes személyek és család részére. Hűdés és meleg folyóvízzel, központi fűtéssel, július elsejéig jutányos áron adók. — Szép fekvés! — Tiszta levegő. TEMESVÁR, Erzsébetváros, Ciordas-ucca (Telefon 31-22.)

Mozzi

MŰSOR:

VASÁRNAP ÉS HÉTFŐ

APOLLÓ: Az ördög légiója (angol film) rabot szigete (angol film)

ATLANTIC: Grant kapitány gyermekei (angol film) Az utolsó kaland (német film).

CAPITOL: Zorro, az erdők királya I. rész (angol film)

RIVOLI: A fiúk városi (angol film). SCALA: A hárem titka (francia film).

— Az Eiffel-toronyból leugrott egy cseh ember. Párisból jelentik: A Matin jelentése szerint tegnap este, egy ünnepség során, az Eiffel-toronyból egy Benes nevű cseh állampolgár levetette magát. Az öngyilkos és Benes volt elnök között rokonai kötelék nem áll fenn.

— Száz gyermek ételmérgezése. Newyorkból jelentik: Staten Izland egyik iskolájában több, mint száz gyermek ételmérkezés következtében megbetegedett. A gyermekek legnagyobb részét kórházba szállították.

— A NEAMUL ROMANESC ÉRDEKES CIKKE. Bucurestiből jelentik: Iorga professzor lapja a Neamul Romanesc legutóbbi száma a következőket közli: „Gafencu Grigore külügyminiszter legutóbbi athéni látogatása alkalmával a görög sajtó visszamemlékezést közzét a görög-román kapcsolatokról, a melynek alapjait a mai román állam megalkotója I. Carol király rakta le. Az első román király ezzel kapcsolatban ezeket írta emlékiratában: 1867 február 10—20. Tricupis Athénben nagy udvariassággal fogadta Bălăceanut, aki javaslatot tett a balkáni népek együttműködésére. A javaslat értelmében a balkáni népek igyekeztek volna távlatot tartani magukat minden olyan akciótól, amelyet idegen hatalmak indítottak volna meg a Balkán-államok érdekében”.

— Alasztott nő holtteste az erdőben. Iasi-ból jelentik: A Frumosiá erdőben a csendőrkörjárőr egy virágzó hársfára felakasztva, fiatal nő oszlanak induló holttestét találta. A fiatal nő elegáns selyemruhát viselt, a fa tövében pedig fehér liliumokból álló hatalmas csokor feküdt. Csakhamar megállapították, hogy a nőt Strudenski Máriaának hívják, 28 esztendő és Strudenski, ismert madarjaci földbirtokos felesége, aki férjével való veszekedés után, június 18-án eltűnt hazulról és felakasztotta magát.

— Kettes a halálba... Barcelóból jelentik: Megrendítő tragédia játszódott le Toporul községben. Custura Mária és Helena testvérek voltak és ugyanazt a fiatalembert szerették. Mitután a legény nem tudott választani, hogy melyiket vegye el feleségül, halálraszánták el magukat. Csonakba szálltak a Dunán és amikor a folyó közepére értek, egymást átölelve a vízbe ugrottak.

— Halálra gázolt az autó egy tanítónőt. Brassóból jelentik: Fehér Margit tanárnő a Iuliu Maniu-uccában haladt keresztül, amikor a 320. számú, pitești jelzésű autó óriási sebességgel rohant az úttesten. Az autó elütötte a tanítónőt, akit szétzúzott fejével szállították kórházba. Fehér Margit három órai szenvedés után meghalt a kórházban.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötötték házasságukat: Bernát Péter műszerész és Popovits Olga, Peia Gheorghe egészségügyi ügynök és Szász Erzsébet, Kronbauer Béla lakatos és Gavra Katalin, Molitor Mihály kereskedő és Scholz Adrienne Schütt Károly vasúti bádógos és Beitz Zsuzsanna, Hirth István asztalos és Rosenberg Mária, Kieszer József kereskedő és Maurek Erzsébet, Bencsik Károly asztalos és Lénárd Irén, Hintzmann Károly munkás és Szijjártó Józsa Ilona, Beke Sándor cipész és Simon Ilona, Trink Mihály munkás és Weber Julianna, Nagy Sámuel mérnök és Vörös Julianna, Balog Ferenc szolga és Nagy Julianna.

(—) TIZÉVES ISKOLAI TALÁLKOZÓ. Notre Dame nővérek gyárvarósi zárdájában 1929 évben végzett IV. polgári iskolai növendékeket szeretettel meghívjuk július 2-án a gyárvarósi zárdában tartandó 10 éves találkozóra, reggel fél 9 órára. Jelentkezést okvetlen kérünk gyárvarósi zárdában, vagy Galambos papírüzletben, Stülchmüller Gyuláné (Szablyár Mancinál).

(—) Lugosi ipartestületi titkár halála. Lugoson meghalt Toronyossy Zsigmond 66 esztendő ipartestületi titkár. Gyászolja felesége, született Rotschadl Katalin, nővére, Jarcso Árpád temesvári pékmeister felesége és nagy rokonság. Holttestét Temesvárra szállították és ma délután négy óraker helyezik örök nyugalomra az erzsébetvárosi temető kápolnájába.

(—) TALÁN HÉTFŐN KEZDŐDNEK AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁK. Megírtuk, hogy a nemzetnevelésügyi minisztérium kinevezte a Temesvárott működő két érettségi bizottság tagjait. A bizottságok előreláthatólag hétfőn kezdik meg működésüket. Az érettségi vizsgákra beiratkozott diákok jelentkezése és a vizsgadíj lefizetése után valószínűleg már hétfőn megkezdődnek az írásbeli vizsgák.

Gáráná Wolfsberg
1000 m. magaslati hely. Szezon május 15-től október 15-ig.
Legelősebb nyaralótelep
3 bazinos strand. Vasútállomás: Slatina-Mică. Autó csak rendelésre vár az állomáson. Prospekt készséggel küld: J. WEINFURTER, GARANA WOLFSBERG, Slatina-Timisului

(—) VOLT KÓRHÁZI FŐORVOS FOGHÁZBÜNTETÉSE. Bora A. dr. a karánsebesi kórház volt főorvosa ellen a közvagyon védelmére vonatkozó törvény alapján vádat emeltek. Bora még a törvényszéki tárgyalás előtt megérte az államkárát. A karánsebesi törvényszék most tárgyalta Bora ügyét és a volt kórházi főorvost másfél évi fogházra ítélte.

Józseffalváért

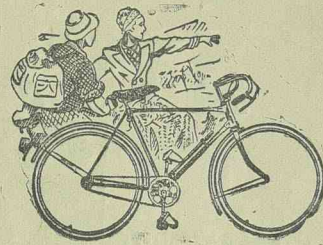
Ötezer lei és három lei között óriási a különbség mennyiségben. Ötezer lei volt a legnagyobb adomány, amely egy összegben a Déli Hírlap kiadóhivatalába a józseffalvai tűzkárosultak javára befolyt. A legkisebb adományt tegnap egy szegény ember hozta be, aki három leinél nem tudott többet adni erre a célra, de azt szívesen adta. Az egyes adományok összegei között vannak számbeli különbségek, de erkölcsi értéke mindegyiknek egyforma nagy. Mert minden adományozó annyit áldoz a szegény józseffalvaiak részére, amennyit nélkülözhet. Tegnap a három leien kívül két húsz leies adományt is kaptunk, egy apa hozta két gyermeke nevében. A gyermekek arra akarták rábeszélni apjukat, hogy kövesse más adakozók példáját és száz leit adjon legalább, de a szegény apa nem tehetett eleget ennek a kívánságnak, mert akkor gyermekeit vasárnap kenyer nélkül maradtak volna. Eppen ezért újra hangsúlyozzuk, hogy a legesekélyebb összeg is segítség Józseffalvának és azt éppen olyan elismeréssel nyugtazzuk, mint a gazdagok adományait.

Tegnap a következő adományok érkeztek be a Déli Hírlap kiadóhivatalába:

Temesvári úrinők kongregációja	300
Szent Antal nevében	100
Kis Szent Teréz nevében	100
G. B.	50
Kiss János	200
Szegény ember	3
Mária	300
Szent Antal nevében	100
Szent Antal nevében	50
Király Mátyás és Hajnalka	40
Szent Antal nevében	500

Eddig nyugtázott adományok 33.397
Gyűjtésünk a mai napig: 35.140
A gyűjtést tovább folytatjuk és minden adományt nyilvánosan nyugtázunk a Déli Hírlapban.

KERÉKPÁRON ki a szabadba...

Csak szaküzletben vásároljon!

ELECTRON

Temesvár, I., Brătianu-tér, püspöki palota
Erdély-Bánság legnagyobb kerékpár és motorkerékpár szaküzlete
Előnyös fizetési feltételek.

(—) Panasz megmenegedett taggyűjtés miatt. A temesi királyi helytartóság területén működő Kereskedelmi Testület Szövetségének vezetőitkára, Dragan-Körner József dr., panaszt emelt a helytartóságon és a megyei prefektúrán is az egyik fővárosi kereskedelmi alakulatnak megmenegedett taggyűjtési módszere ellen. Az említett kereskedelmi alakulat megbizottja ugyanis megjelent a Bánság községeiben és a községi előjáráságtól rendőri segédletet kért, majd a megbizott felkereste az egyes tüzleteket és mint felügyelő, a kereskedők engedélyei, a brevetek iránt érdeklődött, végül pedig 300 lei lefizetése ellenében felvette őket a fővárosi kereskedelmi alakulat tagjai sorába. A királyi helytartóság, valamint Popovici Virgil ezredes-prefektus is intézkedett, hogy az egyes községekben a rendőri segédlet a fővárosban ilyen célokra tagadják meg és a taggyűjtés ezen módjáról sürgősen tegyenek jelentést.

(—) Pór Dezső dr. főorvos gyásza. Özvegy Leth Ede né, született Rabotzky Karolina, akinek férje évtizedeken át a temesvári közgazdasági életnek tekintélyes tagja volt, 80 éves korában meghalt. Leth Ede épület- és műlakatos, aki annak idején tagja volt a városi törvényhatósági bizottságnak és a kereskedelmi kamara választmányának is, feleségével boldog házasságban élt és a most elhunyt matróna ismeretes volt szívóságáról, mintaszerű polgári erényeiről. Halálát három leánya, közöttük Pór Dezső dr. közbecsülésben álló főorvos felesége, született Leth Josefina, továbbá két fia és unokái gyászolják. A holttestet a gyárvarósi temető kápolnájában ravatalozták fel, ahonnan ma, vasárnap, délután hat óraker megy végbe a temetés a családi sírban.

— GYOMOR- ÉS BÉLBAJOKNAL, a máj- és az epeutak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűviz kortyonként elfogyaszta, igazán remek hasajtó. Kérdezze meg orvosát.

(—) Orvosi hír. Dr. Cserny Andor és dr. Cserny Arkossy Edit fiúrdószakorvosok rendelkeznek szív- és bel-, valamint nőbetegeknek, Buziásfürdőn.

(—) Szőlő- és gyümölcsfapermetező, oltógumi, kertművelési eszközök, földművelési cikkek, szerszámok, kocsitengelyek, jutányosan kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

(—) HALÁLOZÁSOK. Meghaltak. Sztokjov Milán negyvenegy éves munkás, özvegy Kaffka Mária született Singer hatvan éves állami nyugdíjas, Leth Karolina született Raboczky nyolcvan éves, Lutye Rezső ötvenhét éves nyugalmazott jegyző, Weitz Cecilia született Schwarz hatvanhét éves.

BUZIÁS idei attrakciója, a tündéerkerttel ellátott és minden elképzelhető kényelemmel felruházot

PENSIUNEA
Vila „Margot”
melynek ultramodernségén csak a dumping árai tesznek tul.
Telefon: 10 sz. Rádió, patefon, saját angolpark. Buziás-bái, I. Duca ucca 15 szám.
Tulajdonos: Margareta dr. Ioca

FOTO LEICA
ÚJ MODELL
SUMMITAR 1:2
és más gépek legelősebban. Fotómunkák, előhívás, másolás, nagytítás.
Temesvár, I., Bul. Duca 2.

— Tizenöt éves fiú öt iskolatársát gyilkolta meg. Szófiából jelentik: Csirpan délbülgáriai városban egy 15 éves ifjú meggyilkolta öt iskolatársát. Tettének oka ismeretlen.

— Szabadlára helyezték gróf Széchenyi Balintné. Budapestről jelentik: A valutacsempészéssel gyanúsított gróf Széchenyi Balintné, Bachruh Margitot, két napos őrizet után a valutaügyesség szabadlára helyezte. Kiszabadulása után a grófné kijelentette az újságírók előtt, hogy bosszúnak esett áldozatul, mert feljelentette sikkasztóit.

— A posta útján bármely lap megrendelhető. Bucurestiből jelentik: A posta vezérigazgatósága közli, hogy hivatalan keresztül bárki megrendelheti az ország területén megjelenő lapokat és folyóiratokat.

— Spanyolország több millió értékű aranyat és drágakövet kapott vissza. Párisból jelentik: Szombaton adták át a Barcelonai Bank megbizottjának azokat az értékeket, amelyek a spanyol polgárháború idején vándoroltak Franciaországba. Összesen három nagy bő: önd és öt zsák ékszer és drágakő került most vissza a spanyol nemzeti kormányhoz. Az értékek több millió dollár értékűek.

STYX
COTY
PARFUM

MÁRMORITÓ
ELBÜVÖLŐ
ISTENI...

COTY
INGYEN
ad
minden doboz puderhez
egy üveg Styx Parfumot.

Vegye a szokásos 130.- lejes dobozt,
de siessen... Korklátolt mennyiség.
Ne felejtse el: a Coty Crème (nappal és este)
a Coty Puder főköltes kiágazítója.
EREDETI-KÉSZÍTMÉNY COIX PARIS.

Hetek múltán lepleztek le egy büntényt Bucurestiben

Agyonverte szerelmét, mert megunta

Bucurestiből jelentik: Az ilfovi büntető tábla most kezdte tárgyalni a Zablovachi uccai büntény ügyét. Mint emlékeztetés,

Radu Ionescu szállodatulajdonos meggyilkolta a Vizitiu Anna nevű vadházastársát.

A szállodatulajdonos évekig együttélt későbbi áldozatával, majd megúnván a nőt, rávette Nedelcovici Nicolaet, szállodájának portásit, hogy tegye el láb alól. A büntényt Nedelcovici május ötödikére hajló éjszaka követte el. Az éjjeli órákban bekopogtatott Vizitiu Anna lakásába, aki abban a hitben, hogy a portás üzenetet hozott Ionescutól, kinyitotta az előszoba ajtaját. Ebben a pillanatban a gyilkos

láncot dobott a nő nyakára és azzal fojtogatni kezdte.

Ez azonban ellenállt, mire Nedelcovici többször hátszúrta. Közben az előszobába sietett a szállodatulajdonos is, aki addig a folyosón várako-

zott és segítette a portásnak a büntény sikeres befejezésében. Mindketten megragadták, az ekkor már elalélt nőt és az ebédőbe vitték. Itt Radu Ionescu a láncot szorította, míg alkalmazottja egy piszkavassal többször fejbesújtotta a szerencsétlenvégi teremtést. A büntényt másnap maga Radu Ionescu jelentette a rendőrségnek és elmondotta, hogy a történeteket, akkor fedezte fel, amikor a kora reggeli órákban Vizitiu Annát meg akarta látogatni. Hetek múlva azonban a két gyilkost leplezték és ekkor Pais Ana, Radu Ionescu kedvese ellen is megindult a bűnvádi eljárás, miután megállapítást nyert, hogy a büntény végrehajtása után a szállodatulajdonos véres ruháját ő mossa ki. Az első tárgyalási napon a vádiratot ismertették, majd a tárgyalást vezető elnök a főtárgyalást július 8-ra halasztotta, amikor a vádlottak kihallgatására kerül a sor.

Egy angol milliomoslánny kilenc év alatt létrehozta a „Földi Paradicsomot”

Londonból írják: Betty Carstairs-t kilenc év előtt jól ismerték az angol főváros előkelő társaságában. Szüleinek halála után súlyos milliók maradtak rá — fontokban. Emellett fiatal volt, ragyogó szépség, a legismertebb sporthölgyek egyike, különösen a motorcsónakversenyekben tűnt ki. Nem csoda, ha a legősibb brit családok sarjai versengtek a kezéért, ő azonban kosarat adott mindegyiküknek. Aztán egyszerre eltűnt. Az a hír járta, hogy megvásárolt az angol Antillákon, a Bahama-szigetcsoporthoz tartó egy kietlen szigetet és ott telepedett le. „Különc nő”, — mondták az emberek, aztán vállat vontak és elfeledték.

Pár hét előtt a nagy rádióközpontok egy magánállomás ZF 2. jellel kezdődő leadását fogták fel. Az üzenet a következőképp hangzott:

— Itt a Bálnák szigete. Betty Carstairs vagyok. Meghívom azokat az újságírókat, fényképeseket, akik nem riadnak vissza egy kis utazás fáradsalmaitól,

jöjjenek el hozzám és nézzék meg, mit csináltam.

Ez a jelentkezés a szenzáció erejével hatott. Egyszerre mindenki visszaemlékezett a magas, ki-sportolt lányra, akinek annyi akaratérő és céltudatosság volt a nézésében, mozgásában. Hány éves lehet most? ... Megvan vagy harminckilenc. Mihez kezdhetett azon az Isten hátamögötti szigeten?

Igy történt, hogy egy napon, vagy tucatnyi angol és amerikai világlap tudósítója kötött ki a Bálnák szigetére és — az első perctől kezdve nem tudtak magukhoz térni a csodálkozástól.

Betty Carstairs 1930 áprilisában érkezett meg új birodalmába egy ifröember: Hugh Brooke és egy kultúrmező: Joh Hollycroft társaságában. Háromban láttak neki az emberfeletti feladatnak: Földi Paradicsomot varázsolni elő a dzsungelből és si-vatagból. A tizennyolc négyzetkilométer kiterjedésű sziget felerészben öserdő volt, felerészben szikkadt pusztasság; pár félénk csonttáaszott bennszülött tengődött rajta.

Az új úrnő erdőirtókat hozatott a Bahamák fővárosából, kertészeket Miami-ból, útépitőket Mexikóból. Hosszú évek kemény és módszeres munkája árán megtörtént a csoda: ma a sziget szántóföldek, virágoskertek, ananász- és egyéb ültetvények láncolata. Van kikötője. Tizenegy kereskedelmi hajója, huszanhat kilométer hosszú autóműútja, piros táblákra rajzolt „Stop” és „Co” felirásokkal, akár New-Yorkban, iskolája, temploma, kórháza, sporttelepe, sőt szabályos versenyszudója is.

Betty Carstairs háza a mexikói úrilakok mintájára épült, hatalmas pálmakert közepén, a bennszülöttek virágos kertek bungalovokban laknak. Százötven család van már belőlük, mindegyikük bálványozza a „fehér királynét”. Lükett az élet. A gondosan söprött utakon ragyogó kis Ford-kocsik kereszteszik a város ösvényfölgatait, a hetipiacon folyik az alkú... A kaszinóban összeülnek a helyi előkelőségek, a tiszteletes, a bíró, a jegyző, az orvos, a gyógyszerész, megvitatva az ügyes-bajos dolgokat... És ami a legrendkívülőbb: a sziget megél bennlakóinak munkájából, nem szorul semmiféle külső segítségre még saját pénze is van!

Ami a nagyvilág politikusainak és kilencpró-bás szakembereinek eddig nem sikerült, azt itt kicsinyben létrehozta

egyetlen nő energiája.

Betty Carstairs, az angol milliomoslánny, talán unalomból, talán sportból, talán kísérletező kedvtelésből, megalkotta az „eszményi államot”.

Hétfőtől péntekig összeírják a temesvári községi választókat

A város polgármesteri hivatala hirdetményt adott ki a községi választók összeírásáról. Községi választó minden állandó temesvári lakhellyel bíró férfi és nő, aki elmúlt harminc esztendő, román állampolgársággal bír, ezenkívül a mezőgazdaság és kétkézi munka, az ipar és kereskedelem, vagy pedig az értelmiségi foglalkozások terén dolgozik.

Azokat, akik a parlamenti választások előtt felvétették magukat a kamarai választók névjegyzékébe, automatikusan felveszik a községi választók jegyzékébe is. Jelentkezhetnek most még mindazok, akik annak idején a parlamenti választók jegyzékébe nem vették fel magu-

kat. Községi választói jogal bírnak azok az írni-olvasni nem tudók is, akik igazolni tudják, hogy a városi közterhekhez legalább egy év óta hozzájárulnak. Azok a harminc éven felüli nők, akiknek férje községi adófizető, a maguk részéről nem kötelesek a községi adófizetést külön igazolni.

Az összeírás hétfőn, június 26-án kezdődik és pénteken, június 30-án véget ér. Jelentkezni lehet délelőtt nyolctól félkettőig és délután négytől félhatig. A belvárosi lakosok a város-háza nagytermében, a többi városrészek lakosai pedig az illetékes telekbírószágon működő bizottságok előtt jelentkeznek.

A mentők új sorsjátékot rendeznek

A mentők új sorsjátékot rendeznek, melynek húzása visszavonhatatlanul

július 16-án

d. e. 10 órák a mentőtársulat dísztermében lesz. Összesen 100 nyeremény lesz 1 FŐNYEREMÉNNYEL 1 modern ebédli, 1 komplet háló, 1 komplet konyha és 1 bicikli. A sorjegy ára úgy mint a múltban CSAK 20 LEI. A főnyeremények ki vannak állítva, Belváros Löffler-palota A., a volt posta helyiségében és egész nap megtekinthetők. BELÉPŐ DÍJ NINCSEN

Venezi éjszaka lesz az Ujságírócéh ünnepélye

Julius 15-én, szombaton este bizonyára senki nem marad odahaza, hanem a Lloyd-kertbe megy, ahol a Temesi Ujságírócéh rendezi nagyszabású gardenpartyját. A mulatság az olasz éjszakai jegyében zajlik le és a venezi éjszakai romantikus és megvesztegetően szép légkörét varázsolja a Lloyd-kertbe. A Barcarola és a többi meleg, dallamos, szívfajdító olasz dal csendül fel a tündérieren kivilágított és szerpentinekkel, lampionokkal, fényeffektusokkal feldíszített csodakertben. Az olasz dalokat Bojincáné-Kulcsár Juliska operanékesnő tántítja be és azokat városunk legszebb úriúrnái és asszonyai éneklék. A teljes hangulatkeltéshez a rondos rendezőség a Bega-csatornát is kivilágítja s azon feldíszített bárkák cikkáznak. Csólnakvereny, táncverseny, elsőrangú bárműsor lesz, melyről híres a Lloyd-kert, továbbá amerikai világposta melik az estély sikerét.

Az estélynek egyik legnagyobb szenzációja a lívaktárlás, melyen Temesvár legnagyobb divatáronjai mutatják majd be a legújabb divatkréciókat. A gardenparty már délután kezdődik, mikor

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

Természetes, páratlan, szénsavas, rádióaktív, sós, vasas forrásokkal. Biztos gyógyhatás! Szív és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érlelmeszedés, vesebaj, vérszegénység, izom-csúsz, hólyaggyulladás és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegség a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgező nyoman fellépett idegbajok (Tabes) eseteiben a legjobb eredménnyel.

Ivókúrák, szakszerű orvosi kezelés

Kitűnő konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árral

ÚJABBAN SZÓRAKOZTATÓ RENDEZVÉNYEK: tánc, ritmikus torna, tenisz, vízisport, kirándulások

Modern, napfényes szabad úszóda. A CFR vonalain utazási kedvezmény. Állandó katonazene! Pausálárak a „Románia” túrisztikai R. T. irodái által

Fürdőidény május 15-től október 1-ig.

Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: Fürdőigazgatóság, Buziás, Bánság

is nagyszabású gyermekszépségverseny lesz. A díjazott gyerekek fényképei megjelennek a lapokban és még a temesvári filmhíradóban is helyet foglalnak. Az estélyről is készül majd filmfelvétel, a mulató közönségről, a divatbemutatóról és a tündéri kertről úgy, hogy az ujságírócéh mulatsága méltán versenyezhetik majd a párisi nagy estélyek sikerével is.

A Zsidence Romániába jön. A Zsidence levelet küldött a román szövetségnek, amelyben több Romániában lejátszandó mérkőzésre tett ajánlatot. A szövetség az ajánlatot közölte az A-divíziós csapatok vezetőségével.

SEPTEMBER 10-ÉN KEZDŐDIK AZ ŐSZI BAJNOKI FORDULÓ. A futballszövetség még nem hozott végleges döntést az őszi forduló megkezdésének időpontjáról. Mindenesetre szeptember 10-ike előtt nem történhetik meg az idény-nyitás, mert augusztus végét a szövetség az egyesületek rendelkezésére bocsátja, szeptember 3-án pedig a Jugoszlávia-Románia mérkőzésre kerül sor. Őszel egyébként ezenkívül még két válogatott mérkőzést illesztenek be a nemzetközi műsorba: a Magyarország s Lengyelország elleni meccseket.

KÜLÖNLEGES RENDFENTARTÁSI INTÉZKEDESEK A BOLOGNAI KK MÉRKŐZÉSEN. A Venus labdarugó csapatának két játékosja és pedig Befa és Negrescu, Costel Radulescu és Dumitrescu őrnagy kíséretében pénteken délután szintén Bolognába utaztak repülőgépen, a már szerencsésen megérkezett csapat zöme után. Vaccaro tábornok, az olasz labdarugó szövetség elnöke különleges intézkedésekkel biztosította a vasárnapi mérkőzés rendjét.

HÁROM ROMÁN ATLÉTA AZ ANGOL ATLETIKAI VIADALON. A bucarestiai Stadiul Roman is három atlétát küld ki az angol atlétikai bajnokságokra és pedig Schulleryt, Dinu Cristeat és Mircea Georgiadit.

ÚJ GYORSÚSZÓ ROMÁN REKORD. Új tizszer ötven méteres gyorsúszó rekordot állított fel a pénteki szövetségi úszóversenyen a Viforul Dacia stafétája öt perc 28.6 másodperces idővel. A régi rekordot ugyancsak a Viforul Dacia 5 p. 32.8 másodperces idővel állította fel.

Kinevezték a kereskedelmi iskolák temesvári érettségi bizottságát

A kormányzóság területén működő kereskedelmi iskolák növendékei Temesvárot érettségiznek

Bucurestiből jelentik: A Rador távirati iroda jelentése szerint, a közoktatásügyi miniszter a következő bizottságokat jelölte ki az erdélyi kereskedelmi iskolák érettségi vizsgáira:

Kolozsvár (9. számú bizottság). Ennél a bizottságnál a kolozsvári, nagyvárad, máramaros- és szatmári kereskedelmi liceumok növendékei vizsgáznak.

Gyulafehérvár (8. számú bizottság). Ennél a bizottságnál a gyulafehérvári, balászfalvi, szebeni, selisteyi és a gyulafehérvári római katolikus liceum növendékei vizsgáznak.

Temesvár: Hategan dr. elnök, Panatiu, Teodor, Popescu, Stefla Virginia. Toma Voiculescu, Filip Mihail tagok. Ennél a bizottságnál a temesvári, aradi, lugosi, hátszegi és lipcai kereskedelmi iskolák növendékei vizsgáznak.

Az érettségi vizsgák hétfőn, június 26-án reggel 8 órakor kezdődnek.

Temesvári piacon

kereskedőknél és gyáraknál jól bevezetett, érettségizett, abszolút jó megjelenésű, román, magyar és németül beszélő, korrekt, 33 éves férfi, bármily szakmában, helyi kiviseletre,

megbízatást keres
Megkereséseket „Agilis és megbízható” jellegére a kiadóba kérek

SPORTSEMÉNYEK

Komoly bajnoki eséllyel indulnak a temesvári evezősök az országos versenyeken

Az országos evezős bajnokságokat az idén július 24-én a Snagov-tavon bonyolítják le ünnepi külső-égek közepette. Az evezős bajnokságokra számos világi egyesület is benevezett. Részt vesznek azok az emesvári és aradi evezősök is és mint tavaly, úgy is idén, szintén előreláthatólag ezen két város versenyői között fog eldőlni a bajnokság. A temesvári versenyzők már a versenyek előtt öt nappal elutaztak a bajnoki küzdelmek színhelyére, hogy meg-egyelő edzéssel készülhessenek a nagy viadalra.

Az egyes versenyszámokban Temesvárról a következő egyesületek indítanak versenyzőket. Nyolcas: Előre, négyes: CFR és Előre, dublő: Regatta s Ruderklub, skiff: CFR és Előre, női négyes: Regatta, CFR és Ruderklub, férfi páros kajak: Ruderklub és CFR, vegyes páros kajak: Regatta és Ruderklub, női páros kajak: Ruderklub.

A Regatta részéről a dublőban Kerek Ferenc és Puhala Sándor indulnak a versenyeken nagy eséllyel. A kerületi bajnokság győzteseként erős har-

cot kell majd vívniok az aradiakkal, de remélhetőleg a küzdelemből a temesvári versenyzők kerülnek majd ki győztesen. A hölgyek részére kiírt kormányos négyes versenyén bajnoki eséllyel vesz részt a Regatta bajnoki csapata, amelynek Györfőbíró Mancsi, Györfőbíró Mädi, Hámany Baba és Skonda Bözsi a tagjai, míg a kormányos Kleindl Vince. A kajak vegyes páros versenyén a Regatta evezősegylet részéről Böhm Rudolf dr. és Weiner Baba vesznek részt.

Kitűnő formában indul az országos versenyeken még Cserháti a CFR evezőse, aki előreláthatólag az idén is megszerezti a skiffbajnokságot. A nyolcasok versenyének egyik favoritja az Előre nyolcása, amely a kerületi bajnokságban kitűnően szerepelt, de bajnoki eséllyel indulnak még a CFR és az Előre négyesei is. A temesvári versenyzők máris lelkiismeretesen készülődnek a nagy versenyre, amelyen újabb dicsőséget akarnak szerezni Temesvár evezőssportjának.

Egy kis K. K. statisztika

Azok közül a csapatok közül, amelyek a KK-ban szerepelnek a Slávia vízi a rekordot, mert eddig mindig szerepelt a KK. küzdelmekben. Egyszer finalista lett, egyszer pedig megnyerte a serleget. Utána a Spárta következik 11 szerepléssel, négyszer jutott a döntőbe és kétszer hódította el a kupát. Sorrendben ezután az Újpest következik 10 játékkal. A Ferencváros nyolcszor játszott, négyszer a döntőbe jutott és kétszer, 1928-ban és 1937-ben nyerte a kupát. Az Ambrosiana kétszer játszott, egyszer jutott a döntőbe, a Bologna most ötödször vesz részt a küzdelmekben, 1932-ben és 1934-ben nyert. Beogradszky háromszor, a Venus pedig kétszer játszott.

A Bologna 1932-ben döntőmérkőzés nélkül nyerte a kupát, amikor a Sláviát és a Juventust törölték.

Eddig egyetlen csapat sem nyerte háromszor a serleget.

Kétszer történt meg, hogy két egy ország-beli csapat került a döntőig: 1931-ben a First Vienna és a WAC.

Barlassina olasz bíró vezette a legtöbb KK mérkőzést, eddig összesen 17-szer jelölték, Kriszt 16-szor, Frankenstein, Iváncsics és Miesz 14-szer, Beranek, Klug és Braun 11-szer, Hertzka, Scorzoni és Pfützner 9-szer vezettek KK mérkőzést.

A különböző városokban lebonyolított mérkőzések a következőképpen oszlanak meg: Bécsben hétszer, Prágában kétszer, Budapesten hat-szor, Bolognában, Milánóban, Zürichben és Rómában egyszer-egyszer volt kupamérkőzés.

A legkevesebb nézőközönség Milánóban, Budapesten és Bucurestiben volt.

Ebben az évben az első gólt Lázár, a Fradi fedezetjátékosa rugta.

Új vezetőség az MLSz élén

Mint már jelentettük, a magyar belügyminiszter felfüggesztette az MLSz. önkormányzatát és Gidófalvy Pál dr.-t nevezte ki a szövetség miniszteri biztosának. A miniszteri biztos, — aki egyébként kolozsvári származású — már meg is tette az első intézkedéseit. A déli (szegedi) alkerületben Gyarmati Mihályt nevezte ki új elnöknek s új országos főtitkárt nevezett ki a bírőtestület élére is. Ez Gálffy Endre szegedi újságíró, aki szintén Erdélyből került Magyarországra. A kormánybiztos rövidesen kijelöli az MLSz. és az alszövetségek vezetőségét is és azután munkaprogramot ad.

A kormánybiztos egy újabb intézkedésével az egyébként lemondott Dietz dr. helyébe vitéz Ginzeli Dénest nevezte ki szövetségi kapitánnyá, a játékvezető testület elnökévé pedig Majorszkyt, a jónevű bírót, aki legutóbb a bucaresti Venus — Bologna mérkőzést vezette.

Sporthirek mindentelől

NEMZETKÖZI MÉRKŐZÉSEK FREIDORFON. Ma, vasárnap délután Freidorfon a módosi Grad-janski csapata vendég szerepel a Freidorf együttese ellen. A módosi csapat játéka iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Tizenötözer lei segélyt kapott Bürger. Az angol-román válogatott mérkőzésen súlyosan megsérült Bürger, még kezelés alatt áll, azonban rövid időn belül ismét pályára lép. A szövetség 15 ezer lei pénzsegélyt adott a kiváló temesvári játékosnak.

Hitler tegnap Temesvározt járt és bejelentette, hogy a közeljövőben Amerikába hajózik

A Déli Hírlap abban a helyzetben van, hogy az összes világlapokat megelőzve közölje a szenzációs hírt:

Hitler a közeljövőben hajóra száll, hogy Északamerikába utazzék.

Ezt az értesülésünket, amelyet a világ semmiféle hivatalos, vagy félhivatalos távirati irodája nem fog megcáfolni, magától Hitleről szereztük be. Saját maga jelentette ki tanuk előtt, hogy átkel az Atlanti óceánon és hogy útfának célja az Amerikai Unió.

Részletes tudósításunkat ezzel kapcsolatban az alábbiakban adjuk az olvasók elé.

A Cunard Line tengerhajózási vállalat temesvári irodájába beköszöntött egy férfi és bemutatkozott: — Hitler vagyok.

Az iroda vezetője és valamennyi tisztviselője hirtelen felültette a fejét és a vendégre nézett.

— Nem hasonlít a róla ismert arcképekre, — állapították meg gondolatban és csodálkozva bámulták.

— Igen, igen, — szólalt meg újból a látogató — nem tréfálok, egészen komolyan Hitler vagyok.

— Hitler vezérkancellár — bátorkodott kérdezni az irodai gyakornok, — talán rangrejtve?

A férfi nem vette figyelembe a praxi érdeklődését és eddig hiányos bemutatkozását kiegészítette:

— Hitler Henrik György ötvennyolc esztendő Obád községbeli gazda vagyok.

— Vagy úgy, — gondolták a hajózási vállalat emberei, miközben némi csalódást éreztek.

Az iroda vezetője előkezéken megkérdezte: — Mivel szolgálhatunk?

— Amerikába akarok menni, Északamerikába.

Hitler, aki most már üzletfélle lépett elő, leültették és tárgyilagos megbeszélésbe bocsátkoztak vele. Elmondotta, hogy negyven hold földje van,

amelyen egyedül gazdálkodik a feleségével, mert a gyermekei mind odaát vannak az Újvilágban és most hozzájuk kívánczik. Megmutatta útlevelét, a melyben ott van az amerikai vízum és előszedett minden egyéb még szükséges iratot is, amelyet rendben találtak. Megrendelte a hajójegyet, sőt kifizette azt. Az üzlet elintézése után — mivel véletlenül jelen voltunk a hajózási irodában, — megkérdeztük Hitlert:

— Rokonságban áll Hitler német birodalmi vezérkancellárral?

— Tudommal nem.

További faggatásra elmondta, nem tudja, hogy a családja honnan került Obádra. Erre vonatkozólag nincsen semmi adata. Más Hitler rajta kívül nincsen a községben és azt hiszi, a Bónságban sem. Kellemetlen azonban neki, hogy rengeteg élel engednek meg maguknak az emberek a rovására a neve révén. Kérdezték tőle, mi lesz a gyarmatokkal, az angolokkal, franciákkal, oroszokkal, Danziggal és sok más egyébvel? Unja már a dolgot és azért itthaggya Európát.

Megkérdezi még, mikor indul a hajó és melyik kikötőből, aztán parolázik és távozik.

Az iroda kijáratúig kísérik. A gyakornok a járdán elmenő egyik ismerősének odasugja:

— Itt megy Hitler!

Ez egy másikat is újságolja:

— Ehol megy Hitler!

Lassankint egész kíváncsi tömeg gyülekezik a lépdelő Hitler nyomába és az emberek egymásnak rebesgetik:

— Nézze csak, Hitler!

Szerencse, hogy közel van a vasúti pályaudvar. Hitler a tolatkozó kíváncsiak elől odamenekül, mert nemsokára indul a vonata.

KÓRÓ PAL

'Alfa-Laval' és 'Perfekt' tejszeparatorok megérkeztek

Az idényre:

Tejgazdasági gépek és hűtőberendezések
Édesmust és borszűrő szeparatorok
Bor- és gyümölcs prések
Hidraulikus prések:

'INGRICO' s. i. c.

Ing. RICHARD RIEGER & Co.
Temesvár, IV., I. Brătianu-ucca 37. szám.
Telefon: 31—57.

Amerika ujdonsága a kémiai balett

Newyorkból írják: Legújabb amerikai ujdonság: Baltimoreban a Lyric Theaterben a kémiai társulat ottani csoportja előadta az első „kémiai balettet“.

— A táncos atomok — magyarázza a színelőadás vezetője — valóban abban az ütemben olyan minőségű szerint mozognak, ahogy ezt az igazi atomok legjobban tudomásunk szerint szokták.

A kísérőzene is a molekula vibráció alapján épül fel:

az optikai frekvenciát egyszerűen áttették a lási frekvenciákra.

Laiuk fül számára ez túl túlmányos hangzik. Lehet, hogy a tudós egyszerűen a landsának minősíti. De az előadás semmieset sem érdekeltlen.

Amikor a függöny felmegy, a vegyész kísérleti laboratóriumában dolgozik, majd fáradtan elszenderül. Álomban megjelennek az atomok, hogy maguktól megoldják a problémát. Először a ragyogó pirosba öltözött hidrogénnek jelennek meg is vidáman körtáncot fejezik ki a gázeműség törvényei alól való feledés örömeit. Ekkor azonban két korong fekete szénatomfiú dobban be és mindegyik négy-négy hidrogént ragad magához. Elveszven kintikus szabadságukat, a hidrogénlány most a karbonatomokat vibrálják körül, majd ráébredvén gázemű ösöztöneikre, a négy újonnan jött szénatomot könnyű lebegéssel, szöke léssel szédítik, míg kialakul az etil, sőt acetilid keringő. Mikor a forgástempó csúcspontjára ér a új szereplő lép a színe. Csillag fémdiszb testhezálló lamétrikóba öltözött: a katalizátor. Befolyására a molekulák átrendeződnék láncszeméikből megkötődik a híres Benzolgyűrű. Hirtelen vad és izzó lángokba burkolt alá rohan a békésen hullámzó gyűrűbe: a tűz jött hogy szétrombolja a molekulákat és szürű égési termékeké változassa ragyogó színeiké. De máris itt van a kék oxigén felszabadító szerege, szénmonoxid és dioxid. Testvéri duett lejt a színpad közepén, egyesek vízcseppek öltöznek át nyíltzsinen, majd víz és szénmonoxid metilalkohollá egyesül, s az egyesülés boldog részegségében mámoros körtáncba kezd.

A vegyész felébred.

De az amerikai publikum nem. Végtelen perspektívát nyitott meg ez a balett. Ambíciózus ifjú szerzők máris török a fejüket új igazságmas, vegyeni szcenáriumokon. A fekete szén megkapja bronzvörös bázisát s megszületik aicipici só...

Izgalmas új bemutatók lesznek.

Milyen igazi platina ez a fiú — fogna sóhajtan kedvencé férfitárjuk láttára a modern bakfiskok. Tudósok lengekösztmös görölkel fogják eltáncoltatni új elméleteiket. Fognak szólni próba közben a színpadra:

— De kérem, érte meg! Több szenvedély ebbe a szintézisbe, kisasszony! Elvégre ön nem H₂O, azt a fézkes molekuláját!

És már látjuk Einsteinét, amint könyörög Gingers Rogersnek, vállalja el új tétele főszerepét a newyorki premieren.

Erol Flynnt, a világhírű filmszínészt súlyos autóbaleset érte

Hollywoodból jelentik: Erol Flynn, a népszerű filmszínész, Robin Hood szerepeinek alakítója és felesége Lily Damita gépkocsis balesetet szenvedtek. A házaspár kocsija előtt két fiatal leány akart átszaladni az uton. Flynn, hogy elkerülje a gázolást, egy ház falának irá-

nyította autóját. A gépkocsi az összeütközés folytán pozdorjává zúzódtól és Flynn

súlyos sérüléseket, valamint agyrázkódást is szenvedett.

Lily Damita kisebb zúzódások árán úszta meg az összeütközést.

Harc az amerikai dollárörökségért

Kitagadták a szegény rokont, de az örökségért marakodnak

Az elmúlt évben huszonnégy esztendő után hazatért Amerikából Iacobici Matei 63 éves maroseperjesi gazdálkodó, aki az Amerikában megakartított pénzt az egyik newyorki bankban helyezte el. Amikor megjelent a községben, rokonai tudni sem akartak róla, mert szegényes ruhába volt öltözve és attól tartottak, hogy majd nekik kell eltartani az öreg embert. Egyedül Oprea Anton gazdálkodó fogadta be házába Iacobici Mateit, aki rövidesen megbetegedett. Amikor az Amerikából hazatért ember érezte, hogy élete a vége felé közeledik, átadta Oprea Antonnak a newyorki bank betétkönyvét, amely 4600 dollára szólt. Egyben közölte vele, hogy ezt az összeget örökségképpen reahagyja. Irásbeli vég-

rendeletre nem kerülhetett sor, mert az öreg ember meghalt. Halála után a rokonok pert indítottak Oprea ellen, akit azzal vádoltak, hogy jogtalanul jutott a betétkönyvhöz. A temesvári törvényszék tárgyalásán számos tanut hallgattak ki, akiknek vallomásából kiderült, hogy a szegényes külsejű emberrel rokonai nem törődtek, míg Oprea Adam magához vette és betegsége alatt orvossal is kezelte. Így tehát hihető az a szóbeli végrendelet, amely szerint Iacobicinek, a jólelkű Oprea Anton az örököse. A törvényszék ezek alapján elutasította az öreg ember rokonainak keresetét, akik a döntés ellen fellebbezést jelentettek be.

Gyermek a gyermekért

Vasárnap, június huszonötödikén, d. u. 3 órakor nagy gyermekjuniális a Zsidó Liceum udvarában, a napközi otthon javára

Jöjjetek el gyermekek mindnyájan!
Jól fogtok mulatni!

Lesz ott mindenféle szórakozás, körhinta, cél-lövészet, kacavadászat, ponnyló, kucseber, virstli, lángos, sütemény, fagyalt, hűsítő italok. Mulatságokkal szükkülődő gyermekek könnyeit szárítjátok fel. Legyetek ott mindnyájan!

Segítsétek a nyomort enyhíteni!

= KÖZGAZDASÁG =

A textilipari szakiskola jelentősége a romániai gyárpar fejlődésében

Köz tudomású, hogy Nagyrománia lendületes gyárpari fejlődésében a bányásági textilipart előkelő hely illeti meg. Kevesen tudják azonban, hogy ennek a nagyarányú fejlődésnek egyik igen komoly tényezője és hathatós előmozdítója volt a csendben, de annál nagyobb belső lelkesedéssel dolgozó fiatal temesvári textilszakirányú ipariskola. Ennek az iskolának sorsát kísérik most figyelemmel a szakértők és a Bányáság közgazdasági életének számottevő tényezői.

Idestova tizenöt esztendeje annak, hogy néhány, külföldről hazatért fiatal textilműnök és technikus a szakmai érdekek szolgálatára megalakította a Bányásági Textilműnökök Egyesületét, amely a már akkor üzemben lévő és a későbbi években alapítandó gyáraknak szakmunkásokkal és szakmai vezetőkkel történő ellátására részletes tervezetet dolgozott ki. Ennek a tervezetnek egyik legfontosabb programpontja egy szakirányú iskola felállítása volt, ahol a romániai fiatalok alapos elméleti és gyakorlati kiképzést nyerjen, továbbá a szakmában már foglalkoztatott munkások és mesterek továbbképző tanfolyamokon vehessenek részt. Nemzeti szempontból is tiszteletreméltó volt ez a törekvés, mert abban az időben a bányásági textilipar műnői, szakmai vezetői és szakmunkásai is úgyszólván kizárólag külföldiek voltak.

A lelkes, fiatal gárda kitartó munkáját csakhamar siker koronázta. Temesvár és a Bányáság szakmai, de más számottevő közgazdasági tényezői is örömmel és lelkesedéssel hozták meg a szülőkés anyagi áldozatot és a temesvári textil szakirányú ipariskola 1925-ben megkezdte működését. Az egész ország területén az első és hosszú időn át az egyetlen szakiskola volt ez, amelynek nem csekély dicsősége, hogy a bucarestii műegyetem keretei között az 1934. év-

ben felállított textilipari főiskola megszervezése alkalmával a külföldi nagyhírű főiskolák mellett, a temesvári iskola tananyagát és tantervét is alapul vették.

Az iskola a bányásági textilipar nagyra és nemzetivé fejlesztésében rendkívül fontos szerepet töltött ott be. Tanulóinak gyakorlati és elméleti kiképzést egyaránt nyújtott és Temesvár legkitünőbb szakemberei, elsőrendű textilműnői és textilteljesítők oktatták a padosorokban, a szövőszekeknél és a kísérleti laboratóriumokban a Bányáságól, de az ország egyéb részeiből is összesereglett ifjúságot. Ez az ifjúság évről-évre mind nagyobb számmal vonult be a régi újabb alapítású textilteljesítőbe, hogy a temesvári szakiskolában elsajátított széleskörű ismereteikkel a nemzeti termelés fokozásához, minőségének javításához és a külföldi behozatal csökkentéséhez hozzájáruljon.

Ezért nagy meglepetést okozott, hogy a múlt évben ennek a gyárparfontosságú intézménynek a működése lehetetlenné vált és az elmúlt iskolai évben meg sem kezdhetette működését. Azok a tanulni vágyó ifjak pedig, akik megfelelő előképzettség és anyagi erők hiányában a bucarestii, vagy külföldi főiskolákra nem vették fel magukat, továbbá azok a szakmunkások és mesterek, akik szakmai képzettségüket továbbfejleszteni törekedtek volna, az elmúlt esztendőben elestek annak lehetőségétől, hogy tudásgyölküket kielégítsék és a szülőkés szakismeretek megszerzésével belekapcsolódjanak a nemzeti termelésbe.

Értesülésünk szerint remény van, hogy az intézet szeptemberben újból megnyithatja kapuit s nagyfontosságú nemzetgazdasági hivatását továbbra is zavartalanul teljesíti majd.

Püspökfürdő

Nagyvárad (Oradea mellett)

600 év óta használják eredménnyel 42 fok C. kénes, rádiumos hőforrásait — reuma, köszvény, csúsz, ischias, trombozis, valamint női bajok ellen.

ISZAPFÜRDŐ

forró iszap-pakolások, villany, szénsav-fürdők szakorvos felügyelete mellett.

I. o. penzió: lakás, háromszori étlapszerinti elsőrendű étkezés, gyógy-, v. hullámfürdő

Május és szeptember — 160—180 lei naponta

Június — — — — — 180—210 „ „

Július és augusztus — 210—250 „ „

II. o. penzió — — — — — 130—150 „ „

Gyermek penzió 12 évig 120 „ „

50% vasúti kedvezmény a visszautazásnál!

Elsőrangú zene. Curszalomban minden este tánc és tncbola. — Ortodox kóser étterem is

Románia egyetlen hullámfürdője!

Közgazdasági hírek

A minisztertanács, Calinescu Armand miniszterelnök elnökletével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a közeli napokban a törvényhozó testület elé terjesztik a búza értékesítéséről szóló törvényjavaslatot, amelyet Bujoiu Ioan nemzetgazdasági miniszter készített.

A pénzügyminisztérium körrendeletet intézett valamennyi megyei pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben értesítette őket, hogy a hadmentességi adóvalomlás benyújtásának határidejét az eredetileg kitűzött július 10-ike helyett július 31-ig meghosszabbította.

Hivatalos közlés szerint ebben az esztendőben a káros tavaszi időjárás következtében, mintegy harminc százalékkal kisebb lesz a szőlőtermés, mint az elmúlt évben volt.

A szövetkezetek és magánosok útján történő borkivétel helyzete igen kedvező. A Németországgal kötött szerződés értelmében, eddig 1000 vagon bort szállítottak ki. További 300 vagon elszállítása folyamatban van.

A román-palesztinai kereskedelmi kamara működését minisztertanácsai napló alapján ismét engedélyezték. A kamara alapszabályait a nemzetgazdasági minisztérium jóváhagyta.

Közel 21,5 millió költségtérítés lesz a temesvári mezőgazdasági kamarának, amely jelentős átszervezésen ment keresztül. Ebben az összegben már benne vannak azoknak a megyei mezőgazdasági iskolának és mintabirtokoknak a fenntartási költsége is, amelyek az új törvény értelmében közvetlenül a mezőgazdasági kamara felügyelete alá kerültek.

Árfolyamok

ZOMBAT JUNIUS 24.

Hivatalos árfolyamok (az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Holland forint 75.14 — 76.31, belgas 24.08—24.43, angol font 672.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, francia frank 3.78 — 3.85, svájci frank 31.38—32.36. Ezekben az árakban a devizafelár is benne foglaltatik. Dimár 2.898 — 3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50 — 41.50

Június 30-ikán jár le a harmadik évnegyed behozatali engedélyeinek kérelmezése

A gépek iránti behozatali kérvényeket július elseje után is elfogadják

A nemzetgazdasági minisztérium az érdekelt tudomására hozta, hogy június 10-én megkezdődött a harmadik évnegyed behozatali engedélyeinek elfogadása. Az importengedély iránti kéréseket legkésőbb június 30-ikáig lehet benyújtani a minisztériumban működő behozatali hivatalba, akár személyesen, akár meghatalmazott útján, vagy pedig postán.

Az engedély elnyeréséhez szolgáló őrlapokat az illető kereskedelmi és iparkamaránál lehet beszerezni. A kérvényt a kérdéses céget jogosan képviselő személy kell aláírja. Az egyes tételeknek a kérvény-

be történő bevezetése ugyanazon eljárás szerint történik, mint a múltban volt. A nemzetgazdasági minisztérium figyelmezteti az importőröket, hogy csak azokat a kérvényeket veszik majd tekintetbe, a melyek legkésőbb június 30-ikáig iktatva lettek.

A gépek, felszerelések iránti behozatali engedélyek kérvényeit július elseje után fogadják el az import-hivatal. Az állami, megyei és községi hatóságok, valamint a hadfelszerelési ipar, a kőolaj és bányatársaságok importkérvényeit további intézkedésig naponta 8—12 óra között iktatja az import-hivatal.

A szövetkezetek megtették a lépéseket annak tisztázása végett, hogy csak félreértésről van-e szó, vagy pedig ténylegesen megvonták a hat hónappal ezelőtt adott illetékmentességet. Amennyiben ezzel az utóbbi esettel állunk szemben, a szövetkezetnek üzleti könyveiket fel kell blyegezniük a repülőbélyeg-illeték szerint és mind a váltókra, mind a számlákra repülőbélyeg kell alkalmazniok.

(=) UJ ÁRLEJTÉS A HELYTARTÓSÁG PALOTÁJÁNAK MUNKALATAIRA. A királyi helytartóság palotájának különböző munkalataira június 10-én megtartott árlejtést megemlésezték, mert egyes ajánlatok nem feleltek meg a törvényes kellékeknek. A helytartóság új árlejtést írt ki, amelyet július 17-én tartanak meg.

Gyárvárosi szerb egyházközség-Temesvár

Üzlethelyiség bérbeadó

a Traian-tér és Maresal Joffre-uca sarkán. A helyiség, amelyben jelenleg fűszerkereskedés van, esetleg ketté is osztható és f. évi augusztus hó 1-től kiadó. Írásbeli ajánlatokat f. évi július hó 6-ig kell a fenti egyházközség irodájában (II. Negruzzi-uca 5.) leadni, ahol egyúttal a bérbeadással kapcsolatos feltételek is meg tudhatók. Az elnökség.

Fejfájás, migrén, hülés - eseteiben

ANTINEURALGIC

JAWOL

3 tablettát tartalmazó doboz - Lej 9

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN

Teremtünk szorosabb kapcsolatot a Bánsági Gazdasági Egyesület és a magyar kizgazda között

A Bánság az ország egyik legtermékenyebb vidéke és ennek bizonyítékaként szolgál fejlett gazdasága. Az a tökéletes és szakszerű gazdálkodás, amely a Bánságot jellemzi, nagyrésztben a német gazdátársadalom javára könyvelhető el. Ha eljutunk egy német községbe, látjuk, hogy házaik, melléképületeik, udvaruk, kertjük, jószágállományuk, gazdasági felszerelésük, természetük többnyire jobb és kifogástalanabb az esetleg szomszédban levő magyar lakosságú falvakénál. Ez különben nem új megállapítás, mert a bánsági magyar kizgazda nem emelkedhetett még arra a mezőgazdasági nivóra, amelyen állnia kellene. A baj ott van, hogy

mi nem vagyunk gazdaságilag szervezve, holott a német kizgazdák ezen a gazdasági szervezkedésen már régen túl vannak és ennek köszönhető a mai előrehaladottságukat. Miért nincs még a bánsági magyar kizgazdátársadalom gazdaságilag úgy szervezve, hogy lépést tudjon tartani német gazdátársáival? Húsz esztendő alatt pedig, amióta nemzetkisebbségi sorsban élünk, kis erőfeszítéssel több eredményt tudnánk felmutatni, ha gazdasági vezetőink szakszerűbben és a mai szellemnek megfelelően foglalkoznának a magyar kizgazdákkal.

Megállapításom szerint ennek az elmaradottságnak nem egészen a magyar kizgazdátársadalom az oka, hanem a Bánsági Gazdasági Egyesület vezetői is. A mi vezetőfőfőfőfők csak minden harmadik évben hívják össze a gazdákat értekezletre, vagy gyűlésre, falvainkat pedig ritkán látogatják úgy, hogy a kizgazdák és a központi vezetőség között nem elég szoros az összeköttetés. Így pedig lehetetlen kellő eredményt elérni. A jelenlegi formájában működő Bánsági Gazdasági Egyesület nem nyújtja a kizgazdáknak azt a kellő útmutatást és segítséget a mai gazdasági viszonyok közepe, ami tulajdonképpen ezen egyesület célja. Amikor minden gazdasági ágban nagy iramban halad előre a világ szakszerű és tökéletes gazdálkodás felé, ugyanakkor nekünk bánsági magyar kizgazdáknak

nincsen olyan szövetségi alakulatunk, amely a mi gazdasági termékeinket átvenné és hasznosítaná.

A kereskedők raktárkönyve ügyében kamarai közbenjárás történt

A forgalmi- és fényüzési adóról szóló törvénynek április elsején történt módosítása előírta azt, hogy azon kereskedők, akik közvetlenül a gyáraktól vásárolnak árut, kötelesek raktárkönyvet felfektetni. Ebbe a könyvbbe be kell vezetni az összes beérkezett és eladott árukat, amelyeket forgalmi- és fényüzési adó terhel, ha az árut egyenesen a gyártól vásárolták. Ez a rendelkezés nagy nyugtalanságot keltett az érdekeltek kereskedők körében, mert szinte lehetetlennek bizonyult az egyes kereskedésekben levő áruknak ilyen körülményes nyilvántartása. Erre való tekintettel a kereskedők a temesvári kereskedelmi és iparkamarához fordultak jogorvoslatért, a kamara pedig a kérelmet a kereskedelmi és iparkamarák országos szövetségéhez terjesztette fel. A szövetségtől most érkezett válasz, amely szerint teljes súllyal közbenjárta a kérdés kedvező elintézése érdekében és illetékes helyen erre vonatkozólag ígéretet is nyert,

sabban értékesítendő.

Kénytelenek vagyunk gabonánkat, sertéseinket, tejtermékeinket közvetítők által értékesíteni. Ezért nem tudunk olyan árakat elérni, mintha tökéletesen bevolnánk szervezve.

Más oldalról baj az is, hogy a falun élő földbirtokosok és jobb gazdák, akiknek módjukban volt gazdasági szaktudásukat szakiskolákban és felsőbb iskolákban kibővíteni, — tisztelet a kivételnek — lealacsonyítónak találják a kizgazdával hetenként legalább egyszer, vasárnap, a gazdakörben foglalkozni. Sok helyen nagyon fontos volna a gazdakört életképessé tenni és ez csak azért nem történik meg, mert

a vidéki értelmiségi osztály nem tölti be ebben az irányban reá rótt hivatását.

A Bánságban fennálló gazdakörök közül sajnos csak nagyon kevés fejt ki tevékeny munkát. Tiszta magyar lakosságú községekben a helyzet nem olyan szomorú, mint a vegyes lakosságú falvakban, ahol a magyar kizgazda nincsen abban a szerencsés helyzetben, hogy anyagilag megerősödhessen, mint a kedvezőbb értékesítési alkalmakban részesülő más nemzetiségű gazdátársai.

Véleményem szerint először is

a központ és a falvak között szorosabb együttműködést kell létrehozni,

a szakadékokat át kell hidalni, de minél hamarabb. Gyűlésekre vagy értekezletre nemcsak minden harmadik évben kell összehívni a gazdákat és a gazdaköri vezetőségeket, hanem télen havonta, munkaidőben pedig legalább minden három hónapban. Ilyen formán minden gazdakört külön lehet megvizsgálni és megtárgyalni, mit kellene még tenni irányban, hogy a magyar kizgazda nagyobb jövedelmi forráshoz jusson és anyagilag megerősödjék. Mindenre meg lehet találni a módot, csak keresni kell. Ezzel nem hangulatot akarok kelteni, hanem világosan fel kívánom tárnai a helyzetet, hogy tárgyilagosan beletekintve, behatóbban foglalkozzunk a kérdéssel és lássunk hozzá saját bajaink orvoslásához.

Partos, június hó.

Hergát Péter

Csökken az ország kőolaj termelése

Az idei esztendő első három hónapja alatt a román petróleumforrások napi termelése meghaladta az 1750 vagonat. Áprilistől kezdve a kitermelt mennyiség napi 1700 vagon alá süllyedt. Minthogy a belföldi fogyasztás nem haladja túl a napi 700 vagonot, kivételre még mindig bőven marad. Szakkörökben gyors intézkedéseket követelnek annak érdekében, hogy a kőolajtermelés további csökkenését megakadályozhassák. Amennyiben a kitermelés a jelenlegi színvonalon marad, nagyobb nehézségektől nem kell tartani, ha azonban tovább süllyed, ezt nemcsak a petróleumtársaságok jövedelmezősége sínyli meg, hanem a kivitel visszaesése miatt az állam külföldi devizakészlete is jelentősen megcsappan.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület közleménye

A buza aratásáról

A mult esztendőben a búzák csak június elején kezdtek kikalászolni. Ezzel szemben az idén már május huszadika után kalászoltak a korábbi fajták. Ez az egy heti fejlődésbeli különbség az aratás megkezdését is egy héttel előbbre fogja tenni és Péter és Pál napjára az alföldi részeken, sőt lehet, hogy a Maros völgyében is a búzák egy része kereszttekben fog mar állni.

Az aratás megkezdését elsieltetni nem szabad, mert a teljes érésben aratott búza szemel még nem érték el teljes kifejlődésüket és kiszáradás közben megszorulnak. De mihelyt eléri a búza a viaszérés állapotát, azonnal hozzá kell látnunk a munkához. A viaszérésben levő búza szalmája és kalásza sárga, a szemek körmeink közt összenyomva, könnyen szétlapíthatók, de már nem eresztnek magukból tejszerű nedvet, hanem viaszzerűen sűrű pépet tartalmaznak.

Igaz, hogy a szemek még ezután is gyarapodhatnak valami keveset sulyukban, de ez az igen kis gyarapodás nem ér fel az aratás veszteséggel, ami az aratás tovább halasztásával érhet bennünket. Gondoljunk csak egy jégeső lehetőségére, amely a lábón álló gabonában huszszor annyi kárt okozhat, mint a kereszttekbe rakottban. A későn kezdett aratás sokáig el is húzódik és ilyenkor a törékennyé vált kalászok letérednek, a szemekből sok kipereg, a búza szép piros színe, acélos fénye alflakul, a belőle örölt liszt minősége meggyengül, kenyérsütésre, rétestésztasütésre kevésbé alkalmassá válik. A túlrett búza szalmája is törékeny, a kévéktelek elszakadoznak, hordás, cséplés közben a kévék széthullanak és ezen a réven is elkallódik a termés egy része. Aki későn kezd aratni, az a cséplőgépnél is későre kap sort. A keresztjei, asztagai sokáig vannak kitéve az időjárás viszontagságainak. Beáznak, kicsiráznak. Száritásuk sok munkát, költséget kíván.

A viaszérésben végzett aratásnál csak arra kell ügyelni, hogy a kévéket keresztberakás előtt kellőképpen megszáritsuk, mert máskülönben a kereszttek aljára kerülő kévék, amelyek erősen össze vannak nyomva és a levegő nem járja át őket eléggé, megpenészedhetnek és az ilyen búza csiraképesége számottevő mértékben leromolhatik. Ha a kévéket keresztberakás előtt a földön, vagy harmatjártá vidéken egymásnak támasztva jól megszáritjuk, akkor a korán aratott búza csiraképesége épp oly jó, mint a teljes érésben aratotté.

A jól rakott kereszttek baj nélkül bírnak ki egy-két közepes esőt. Csak a nagyobb, mintegy 30 milliméteres esők után szokott oly erős beázás bekövetkezni, amelyen csak a kereszttek szétrakásával segíthetünk.

A keresztzorokot ne rakjuk oly sűrűre, hogy ne maradjon hely a kévékbe kötendő kaparék keresztjeinek. Ezt a kaparékot némelyek a kereszttek aljába rakják. Ezzel azonban akadályt állítanak a szél útjába, amely nem tudja kellőképpen átjárni az ilyen keresztteket és különösen esős nyarakon az ilyen hanyag munka is megszorítja a nyirkosan magtárba kerülő, könnyen megdohosodó búza mennyiségét.

Vannak évek, amikor a legszorgalmasabb gazdáknak is lesz ilyen nyirkos búzája. Ilyenkor gondosan kell arra ügyelni, hogy ezt a nyirkos búzát ne keverjük a száraz közé, hanem vékonyan elterítve, gyakran forgatva, jól szellőztetett padláson minél gyorsabban megszáritsuk. Az ilyen búzának csiraképesége sohasem lesz teljes értékű, még ha sikerül is a megdohosodástól megóvniunk. Adjunk túl rajta, vagy használjuk el még lehetőleg az ősz folyamán.

(=) GABONAÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése). A bánsági gabonapiacra inkább csak a búza, tengeri, napraforgómag és repce iránt van kereslet, míg a többi gabonanemű irányzata lanyha. A piaci árak következők: búz 78 kilós 390 Temesvárott, tengeri 410, korpa 350, zab 460, takarmányárpa 380, tavaszi árpa 330, muharmag 420, napraforgómag 475—480, tökmag 800—820, repce 800—820 lei százkilónként.

Színház

Három előadás keretében búcsúzik ma a magyar szintársulat

A Thalia kolozsvári magyar szintársulat hat hetes sikeres temesvári vendégtátra ma véget ért és a közönség a mielőbbi viszontlátás reményében búcsúzik a kitűnő társulattól, amely hosszú idő után újból megmutatta, hogyan kell becsületes törekvéssel becsületes kulturmunkát végezni. Ma, vasárnap három előadás keretében búcsúzik a társulat. Három nagyszerű darab, három művészi produkció alkotja az utolsó nap műsorát. És ha van még olyan aki nem látta a magyar színház előadásait, siessen legalább utolsó napra jegyet váltani. Ma délután három órákor a *Julia* nagy operett, hat órákor a *Gyimesi vadvirág* pompás népszimű, este kilenc

órákor pedig a *Nincs szebb mint a szerelem* romantikus operett zárja le a diadalmas előadásokban és művészi sikereiben gazdag temesvári vendégtátrót.

MŰSOR:

Június 25., vasárnap délután 3 órákor: **JULIA.** (Operett, olcsó helyárrakkal.)
 Június 25., vasárnap délután 6 órákor: **GYIMESI VADVIRÁG.**
 Június 25., vasárnap este 9 órákor: **NINCS SZEBB, MINT A SZERELEM.** (Az évad záróelőadása.)

Rádió

VASÁRNAP, JUNIUS 25.

Bucuresti. 8.30: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 9.55: Istentisztelet közvetítése. 12: Hírek katonai előképzősöknek. 12.15: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények és vizállásjelentés. 13.05: A Presescu zenekar hangversenye. 13.35: Látványosságok. 13.45: A hangverseny folytatása. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Jean Moscopol énekel zongorakísérettel. 15.20: Falusiak órája. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Technikai tanácsok. 18.15: A testőrezed fúvószenekarának hangversenye. 19: Orvosi krónika. 19.15: A Luceafărul zenekar hangversenye. 19.58: Sporteredmények. 20: A hangverseny folytatása. 20.20: N. Petrescu előadása. 20.40: Lemezek. 21.15: Operett előadás. A szünetben sporteredmények hírek. 23.30: Tánccselek.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 11.00: Egyházi ének és szentbeszéd. 12: Ellenfordradalmi megemlékezés. 13.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 13.30: Operaházi zenekar. 15: Hanglemezek. 16: Időszervi gazdasági tanácsadó. 16.45: Szalonzene. 17.30: Közművelődési előadás. 18: Hírek szlovák

és ruszin nyelven. 18.10: Közvetítés Kassáról. 19.10: Varju Elemér dr. előadása. 19.40: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.50: Karolina. Vigjáték három felvonásban. 21.30: Sporthírek. 21.40: Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Tánccselek. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Közvetítés a Seiffert-kávéházból.

Budapest II. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 16.05: Szalonzene. 19.15: Közvetítés Kassáról. (II. rész). 20: Előadás. 20.30: Honti Jenő dr. előadása. 21: Hírek. 21.20: Schubert: Esz-dur zongorahármas, 100. mű. 22: Hanglemezek. 22.50: Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, JUNIUS 26.

Bucuresti 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Hanglemezek. 13.45: Látványosságok. 13.55: Hanglemezek. 14.10: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Időszervi közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszervi kulturális apróságok. 19.15: Hangverseny. 20: Petre Andrei nemzeti-nevelésügyi minisz-

ter előadása. 20.15: A rádió zenekarának hangversenye. 21.15: A „Contul Nostru” dalára hangversenye. 21.45: Reklám-zene. 22: Hírek, sporteredmények. 22.15: Kamarazene. 22.35: Anghel Viorica és N. Stroescu francia dalokat énekelnek. 23: Hírek. 23.15: A Costica Tandin zenekar hangversenye. 23.45: Hírek francia, német és olasz nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Balalajka zene. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Kantonazene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfelőra. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Hanglemezek. 18.50: Előadás. 19.20: Éneklő Ifjúság. 19.50: Előadás. 20.15: Hírek. 20.25: Szalonötös. 21: Vándor Kálmán oseevessége. 21.30: Operaházi zenekar. 22.40: Hírek időjárásjelentés. 23: Tánccselek. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene.

Budapest II. 19.50: Szalonötös. 20.30: Előadás. 21.20: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés.

KEDD, JUNIUS 27.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.05: Hangverseny. 13.45: Látványosságok. 13.55: A hangverseny folytatása. 14.10: Hírek. 14.30: Hangverseny. 14.50: Petre Muntean román népdalokat énekel. 15.10: Időszervi közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.05: Tudományos krónika. 19.17: Hanglemezek. 20: Előadás. 20.15: Reklámzene. 20.40: A rádiózenekar hangversenye. 21.40: Hírek, sporteredmények. 21.55: Hangverseny. 22.15: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Közvetítés a „Visoiu” étteremből. 23.45: Hírek francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 13.10: Stowasser Irén énekel, Szemler István hegedül, zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.10: Aszszonyok tanácsadója. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10: Előadás. 18.40: Cigányzene. 19.50: Sági Farkas István előadása. 20.15: Hírek. 20.25: A norvég énekkar műsora. 21: Elbeszélés. 21.30: Bobula Lajos harmonika számai. 21: 50: Küllügy negyedóra. 22.05: Faragó György zongorázik. 22.40: Hírek. 23: Közvetítés az Ostende-kávéházból. 23.40: Hírek olasz, német, angol és francia nyelven. 24: Szalonzene.

DINA REGÉNYE

A Déli Hírlap eredeti regénye

Irtja: Szentirmay Gizi

7 (Utánnyomás tilos)

— Ó édes kis lányom, mi olyan nagyon szeretünk téged és olyan büszkék vagyunk rád, hogyha szegények volnánk és neked sem volna semmi, akkor sem engednénk el... Bár itt maradtál mindig köztünk! De nem! Te férjhez mész, tudom!

— Jaj! Sári néni lelkem, ne kívánjon nekem ilyen rosszat! Örülök, hogy nincs férjem! Itt van nekem a Bubi! Nem kell nekem más senki magukon kívül!

— Mit akarsz velem? — jelent meg ebben a pillanatban Bubi.

— Jaj Istenem! Bubikám édes, mit végeztél? A fiu komolyan nézett rá.

— Nem tudom, mit mondjak neked Dina? Olyan különös nekem az egész dolog... Nem érttem... Sehogy sem értem...

— Miért, mi történt?

— Semmi... Gyere csak velem...

Sári néni nem haragudott meg. Ezek ketten úgy össze vannak szokva. Nem is tudnak más előtt beszélni.

— Te Dina! Mennyi kezdő fizetést szoktak kapni mások?

— Bubikám, drága, keveset! Nagyon keveset! Hiszen ez most nem fontos! A fő, hogy bekerülj! Itt viheted majd valamire. Ez egy gazdag cég. Ne menjen el a kedved. Hiszen most nem vagyunk rászorulva, hála Istennek...

— Dina! En 3000 lejt kapok és a Wagner, aki már három éve van ott, szintén annyit.

— Jaj Istenem!... Igazán nem tudom... Bubi jól értetted?... Te tévedsz!

— Nem! Nézd itt van az akceptáló levél. Belephetek minden percben!

Kicsit ijedten néztek egymásra. Nem tudták felfogni a dolgot. Ilyen gyorsan és ilyen nagyszérien, Mi lehet ennek az oka? Nem voltak hozzá-

szokva a sikerhez. Az Égből esett ez... Nem is lehet ehinni...

— Nincs semmi baj Bubikám édes, örüljünk!!!

VI.

A meleg bőszytlen markolt bele az emberek agyába. Ráfektült a tüdejükre, lefogta kezüket, lábukat, besurrant az ablakok és ajtók becsukott, elsötétített részein. Felkavarta a rettenetes port, belepte a háztetőket, a fákat, eltikkasztott minden élőlényt. Minden epedt eső után, de az égből vizgaszthatatlanul kék volt és tisztá.

Ilyenkor este felé a megkínzott, elgyötört emberek lezarándokolt a kis folyóhoz, amely nyüzsgött tőlük, akár a Gangesz az ünnepegek alatt.

A víz lemosott és eltüntetett minden társadalmi különbséget. Amikor lehúzták a bekrok között ruháikat, mintha velük együtt a parton maradt volna az előkelőségük és meggyőződésük.

A járásbiróné kegyesen mosolygott mindenkire, megkérdezte a cipésznőtől, hogy van a sarlarchban fekvő kislánya. A főbiróné Anna néninek adott audienciát, amely alkalomból megtanulta a híres vargabéles készítői módját. Katica a „herceg” segédjegyzővel enyelgett, de az félre nem érthető pillanásokat vetett a patikus kisasszony felé, akik csak a víz keveredésbe kerüljön élénk színű arccsokájukkal, mert a tapasztalat úgy bizonyította, hogy gyegyalukatuk nincs jó hatással egymásra.

A telekkönyvvezetőné vigan halacszkázott egy pár polgári származású lánnyal és asszonnyal és a jegyzőné hangosan kacagott a fiatal orvos nem éppen szellemes viccein. Mindenki ordított és mindenki nevetett. E természeti csodát még eddig senki megfejteni nem tudta, annak ellenére, hogy ez így van a világ minden feredező helyén.

Egyszerre csak feltűnt egy csónak és mindenki arrafelé nézve azt találgatta, kié lehet? Csónak nem volt sok, összesen csak három. Az egyik a timáróké, a másik a doktoréké, de amint mindenki tudta ez napok óta a fenekével felfordítva várta a parton azt a művészt, aki korhadat deszkáit ügyesen kivitása és átadja a forgalomnak. A harmadik az örményé, azaz Rubányé. Nem! Ezt a csodát!!! Kérdőleg néztek egymásra... Hát ez is megtörténhetik? Rubányé... köztük?

Rubányé volt az óriási cipőgyár már tizenhét év óta, de ez idő alatt nem keveredett közjük. Ha valami mulatságuk volt, akkor pont tíz percere (se többre se kevesebbre) megjelent, befizetett urasan, rávillogtatta hóféhér fogát mindenkire, aki csak szemre elő került és hazament. Gyűjtőíveken legelő szerepelt a R. K. (Rubányi Károly), az uccán mindenkinek előre köszönt, mindenkire mosolygott és hacsak tehetett, senkivel sem beszélt. Ez a mosoly elkísérte egész a gyárkapuig és kint maradt, megvárta gazdáját, hogy ismét elfoglalja helyét annak kimondottan szép arcán. Többet volt máshol mint itthon, ami persze gazdag pletyka aratásra adott okot.

— Hámremje van, — állapították meg. Hámremje egész biztosan, hat feleséggel Török vagy Görögországban. Úgy ám! Csak annyira ügyes és titokzatos volt, hogy pontosan még nem lehetett megállapítani, hogy hol. De majd kitudódk... Csak be kell várni. Volt olyan is, aki úgy tudta, hogy azért jár annyit, mert — nehogy valaki meghallja — politikai öszezseküvésben vesz részt. Alagutat épít. Alagutat!!! Hogy hol? Hát hiszen éppen ez az! Nem lehet tudni. Titokban tudja tartani...

Úszni erre nem lehet, mert minden lépésnél bele akad az ember valakibe, aki csak arra vár, hogy rávesse magát és a víz alá nyomja.

— Gyere Sári, úszunk le egész a szigetig.

— Jaj Dina, drágám az messze van egy kicsit. Igaz, hogy lefelé víz a víz, de hogy jövőnk víz-sza? Ár ellen nagyon nehéz úszni!

— Gyere csak. Ha nagyon nehéz lesz visszafelé, legfőkébb gyalog jövőnk a parton.

És Sári ment. Egyszerre kikértülték a tömeget és máris vitte őket a víz lefelé. Ebben a pillanatban ért oda a csónak a farszághoz.

— Rubány erre... Ide jöjjön Rubány úr... Ez aztán szép... Na mégis hasznos volt valamire ez a kis kánikula... Éljen Rubány!!!...

A szép és kacér Szvatsek Gitta belekapaszkodott a csónakba...

— Vigyen engem kicsit.

Az örmény rávillogtatta hóféhér fogait és a part felé evezett.

(Folytatjuk.)

Daladier a súlyos helyzet miatt elhalasztja a jövő évi francia választásokat

Négy évről hat évre emelik fel a képviselői mandátumok idejét. A miniszterelnök több új fontos törvényt terjeszt a parlament elé

Daladier francia miniszterelnök a kamara folyosóin tegnap este baráti körben kijelentette, hogy a külpolitikai helyzetre való tekintettel, valószínűleg kénytelen lesz a jövő év tavaszára tervezett képviselő választásokat elhalasztani. Szükségrendeletet fog kibocsátani, amely a kamarai mandátumok érvényét 4 évről 6 évre emeli fel, mégpedig nemcsak a mostani mandátumok érvényét, hanem általában véve a jövőre nézve is intézkedik a rendelet. Politikai körökben a miniszterelnök nyilatkozatából arra következtetnek, hogy Daladier a nemzetközi helyzetet továbbra is kedvezőtlennek látja.

A mai minisztertanácson Daladier miniszterelnök aláírás végett a következő törvényjavaslatokat terjesztette az államfő elé:

Egy új tengeraltjáró építése, amely az elsüllyedt Phenixet helyettesítendő, a halálos ítéletek nyilvános végrehajtásának beszüntetése, idegen származású propagandisztikus eszközök terjesztésének betiltása, az 1938. május másodikán kelt törvényrendelet módosítása, amely az idegenek ellenőrzésére vonatkozik. A minisztertanácson ezután Bonnet külügyminiszter a nemzetközi helyzetet ismertette.

Anglia békésen kívánja rendezni viszonyát Spanyolországgal

A spanyol belügyminiszter nemrég elhangzott beszédére válaszul, Halifax lord külügyminiszter ma kijelentette, hogy a brit kormány a legnagyobb figyelemmel kísérte úgy ezt, mint Franco tábornok június ötödiki, illetve huszonötödiki beszédét. A külügyminiszter rámutatott arra, hogy az angol kormány békésen kívánja szabályozni a két ország közötti kapcsolatokat. Ugyancsak rendezni óhajtják az Anglia és Spa-

nyolország közötti érintkezést és a kifizetetlen adósságok kérdését is.

Hivatalos jelentés szerint az az ötezer olasz, aki tegnap elhagyta Spanyolországot, legnagyobb részben technikus volt, akik azért maradtak vissza, hogy az olasz expedíciós hadtest hadianyagkészletét átadják. La Ferala tábornok, a csoport vezetője, Spanyolországban maradt.

A Svájci lapok Titeanu sajtóminiszter Silistrai beszédéről

Bernből jelentik: A svájci lapok, élükön a Bund, a Journal de Genèvevel, a Neue Züricher Zeitunggal és a La Suisse első helyen igen kedvezően kommentálják Titeanu sajtóminiszternek Silistrában elmondott beszédét.

Brüsszelből jelentik: Az egész belga sajtó első helyen nagy részletességgel közli Titeanu sajtóminiszter silistrai beszédét. A lapok különösen a beszédnek Románia békés szándékairól, a román nép egységéről, valamint Romániának Dobruzdására vonatkozó kijelentéseit emelik ki.

Göbbels lekicsinylő cikke az angol propagandáról

Göbbels német propagandaugyi miniszter cikket írt a Völkische Beobachterben, amelyben rámutat arra, hogy az angol propaganda ma is ugyanazokkal a módszerekkel kísérletezik, amelyeket a világháború idején is használt. Azok az állítások, hogy a „németek levágják a gyermekek kezét” és más, ehhez hasonló fantasztikus közlemények, többé nem befolyásolják a német népet és a világ nagy része kacagásban tör ki ilyen sületlenségek hallatára. Ha az angolok harcra kívánnak bocsátkozni Németországgal, nemcsak a Führerrel, vagy egy szűkebbkörű vezetői klikkel találják szemközt magukat, hanem egy nyolcvanmillió német néppel. Ilyen körülmények között az angolok más harci eszközökhöz kellene folyamodjanak. Ellenkező esetben veszedelembé döntik az angol világbirodalmat.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

As 1938. jul. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet, alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetései szavankint egy leu. Levelezés nem közzelhető. Házasság szavankint öt leu, minden más rovásban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvevő I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, Piata Küttl. — Nógrády-traffic, (Tí voli mellett) Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Virágkertész kerestetik vidéki gyártelep részére. Ajánlatokat „Állandó alkalmazás” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 1078

Keresek augusztus 1-re intelligens román, német kisaszonny 11 éves kislányom mellé a délutáni órákra. I. Str. Duca 3. III. em. 16. Dornhelm-palota. 1092

Állást keres

Házvezetőnői állást keres egyedülálló középkorú nő. Vidékre is menne. Cím a kiadóban. 1023

Könnyezőbb házimunkára ajánlkozik szerény fizetéssel középkorú nő. Címeket kéri a kiadóban leadni. 1025

NAGY SELYEM VÁSÁR maradékaruházainkban

valamint FÉRFISZÖVETEK és női fehér KABÁTSZÖVETEK minden méretben feltűnő olcsó árakon III., Bul. Carol 5 sz. Dózsa-ucca sarok, szuterén és IV., Fröbl-ucca 40. sz. Brück-ház

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Állandó raktár románcozott és fekete tűzhelyekben

KÁLMÁN DEZSŐ speciális takaréktűzhelyüzem Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

Lakás

Szép nagy egyszobás lakást keresek csak az I. kerületben, vagy ahhoz közel. Címeket kérem leadni a kiadóban. 1034

Háromszobás hallos modern lakás, kertés házban kiadó augusztusra 2200 leiert. III., Str. Ion Vasii 26. Tarián. 1077

A Haburg-Amerika Linie

hajóin való üdülési és kirándulási utazások örömet, egészséget és tudást jelentenek.

HAPAG spanyolországi út a MS. „Milwaukee” hajóval jún. 1—21-ig Az 1939. évi

HAPAG-északi utazások

HAPAG Izland — Spitzbergák — Norvégia utazás

július 11-től augusztus 3-ig

HAPAG keletitengeri utazás: Norvégia — Spitzbergák augusztus 5—26-ig

Utazások a „MILWAUKEE” motoros hajóval Felvilágosítás és prospektus:

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

Timisoara I., Str. Mercy 1. Telefon: 36—66.

Hónapos szobák a Splendid szállodában 1.300 leiert kaphatók. 1067

Modern 3 szobás lakások és fűtélhelyiségek a józsefvárosi indóház főútvonalán azonnali kiadók. Közlelőbb Splendid szálloda Timisoara. 1066

Szép egyszobás lakás modern házban kiadó, Villany és vízvezetékekkel. III., Piata Crucii 2. 1091

Modern 5 szobás földszinti lakás aug. 1-re, esetleg előbb is kiadó. Megtekinthető és bővebb felvilágosítást II., Piata Coronini 4. 1086

Adás-vétel

Családi ház III. kerület Str. Ulpia Traian 121. 2 szoba, konyha, élel-kamra, kisebb gazdasági udvar, kert 20.000 leiert eladó. Bővebbet III., Str. Ion Vasii 4. Telefon:20—22. 1073

Villaépítők figyelmébe: Háztelék a Mária közelében (Plevnei térnél) családi okokból sürgösen eladó. Strifler IV. Str. Bonnaz 4. 1085

Három dög kölyök eladó. V., Str. Basarabei 6. 1090

Jégszekrények egy- és kétajtósak, modern kivitelben kaphatók: **Heckmann** bádogosnál. III., Piata Plevnei 1.

Arizgák ingyen és bérmentve.

Mélyen szomorodott szívvel jelentjük, hogy a legjobb férj és apa

Lutye Rudolf

nyug. jegyző

hosszú szenvedés után életének 57-ik évében Temesvárott meghalt.

Drága halottunk temetése június 25-én, vasárnap délután négy órakor lesz az erzsébetvárosi római katolikus temető kápolnájából.

Özv. Lutye Rudolfné, sz. Stura Aranka özvegye, Lutye Rudolf fia.

„CRISTAL” vegytisztító reklám

árak

Férfi öltöny 98 lei
Átmeneti kabát 98 lei
Női ruhák 50—60 lei

IV. Str. Bonnaz No. 1.

Figyelem! AURA “Megnyílt!”

fiókja a Scherter-házban I., Strada Eminescu 5 szám.

Blondel rámák gyártása

Művész keretek nagy választéka. Mindennemű keretkészítést gyorsan, szépen, olcsón.

Szíves pártfogást kér: **FOLDVARY**

Kertibutorok

és egyéb vasbutorok (ágyak, gyermekágyak, drótmatrácok, mosdók stb.) nagy választékban I-a minőségben

Bozsák M. és Fia R. T.

Temesvár II., Str. Gloriei 11. Telefon: 37—08.